

AGRIACTA

GLASILO ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA KMETIJSTVO IN BIOSISTEMSKÉ VEDE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede
Študentski svet

Glasilo študentov Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede

Izdajatelj: Študentski svet Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede

E- pošta: agriacta2021@gmail.com

Letnik 1: številka 1, Junij 2021

Odgovorna urednica: Tina Lešnik

Uredniški odbor: Nika Gregorič, Karin Glazer, Klara Hriberšek, Tjaša Pangerl

Lektoriranje: Nuša Pangerl

Grafično oblikovanje: Tjaša Fošner

Fotografija na naslovnici: Rok Horvat

Recenzija: prof. dr. Karmen Pažek, mag. Ksenija Škorjanc

Financer: Študentski svet Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede in Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede (revija je brezplačna)

Naklada: 200 izvodov

ISSN (tiskana verzija): 2784-5435

ISSN (spletna verzija):

NAGOVOR

Cenjene bralke, cenjeni bralci,

z veseljem naznanjam, da je študentsko glasilo Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede po dolgem premoru ponovno dobilo svoje mesto. Po nadvse zanimivih prebiranjih našega starega strica *Agronoma*, vam predstavljamo novo glasilo **Agriacta**. Ime je bilo inspirirano s strani naše poklicne usmeritve in pregleda arhaične zgodovine, ki je predstavljala bistvo pri naši izbiri. Pod arhaično zgodovino, ki nam je pomagala pri izbiri imena, štejemo dnevne listine omembe vrednih dogodkov v starem Rimu, ki so do neke mere zapolnili mesto sodobnega časopisa in jih preprosto imenujemo Acta. Tako je padla odločitev.

Uredniški odbor in moja malenkost je vodila želja po vzpostavitvi revije, ki bi študente in profesorje povezovala bodisi pri pripravi člankov bodisi pri skupnem odkrivanju novega znanja. Korona kriza nas je potisnila v položaj, ko smo bili primorani socialne interakcije zmanjšati na minimum in večino študijskih dni preživeti za domačimi ekrani. Spoznali smo nove tako imenovane hibridne oblike študija in se skupaj hitro adaptirali nanje. V nas so se okrepile vrline kot so inovativnost, iznajdljivost, nove oblike povezanosti in kritičnosti. Slednja vam bo zagotovo prišla prav, če nam boste podali kak predlog ali konstruktivno kritiko glede izboljšave našega glasila, ki bodo zagotovo prišle do pravih ušes.

Že po prvem preletu glasila boste ugotovili, da smo se odločili za vas pripraviti sklope tematik, ki se dotikajo najrazličnejših spektrov vezanih na študijsko življenje, dogajanje na fakulteti, erasmus izmenjave, članke različnih nivojev strokovnosti in zabavnega kotička, brez katerega tako ali tako ne gre!

Predavanja se bližajo koncu in začenja se poletno izpitno obdobje, ki mu sledijo dolgo pričakovane počitnice. V prihajajočem poletnem in jesenskem izpitnem obdobju vam želim, da čim bolje opravite študijske obveznosti in vse cilje, ki ste si jih zadali.

Želim vam prijetno branje,
Tina Lešnik, odgovorna urednica

Spoštovane študentke in spoštovani študenti!

Po nekaj sušnih letih je spet dozorel čas za izdajanje študentske revije Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede UM. Zaposleni na fakulteti smo jo že zelo pogrešali. Sedanjim generacijam študentov je dosedanja revija *Agronom* poznana samo še preko starih izvodov, ki so na voljo v knjižnici. Sedaj dobivamo *Agriacta*. Veseli smo, da ste se med nami pojavili študentke in študentje z očitnim poslanstvom – napraviti nekaj odličnega.

Poslanstvo je čudovita beseda z zelo globokim pomenom. Poglejmo poslanstvo Univerze v Mariboru, katere konstitutivni del je tudi naša Fakulteta. Temeljne vrednote zagotavljanja kakovosti v izobraževanju in raziskovanju, akademska integriteta in skrb za trajnostni razvoj družbe temeljijo na iskrenosti, radovednosti, ustvarjalnosti, svobodi duha, sodelovanju in izmenjavi spoznanega v znanosti, umetnosti in izobraževanju. Tem vrednotam smo zavezani vsi, tako zaposleni kot študenti. Predvsem iskrenost naj bo vodilo skozi življenje. Prepričan sem, da je iskrenost na dolgi rok tako ali drugače bogato poplačana vrednota.

S študijem kmetijstva ste se odločili za vstopnico v enega najhumanejših poklicev. Pridelovanje kakovostne in varne hrane zase in za druge je posebna vrednota, na katero boste ponosni. Vsi bomo gotovo ponosni tudi na revijo *Agriacta*. Najtežje je pripraviti prvo številko. Potem bo najtežje pripraviti drugo številko in vsako naslednjo. Vendar sem prepričan, da boste odgovorni imeli pri izbiri prispevkov srečno roko in bomo vedno z nestrpnostjo pričakovali izdajo nove številke.

prof. dr. Branko Kramberger, dekan

VSEBINA

1 Študentski svet FKBPV

2 Aktualno branje

3 Obrazi FKBPV

4 Nova obzorja

5 V svet po znanje

6 Zabavni kotiček

ŠTUDENTSKI

SVET FKBBV

Predstavitev članov 8

Zgodilo se je, zgodilo se bo 10

Midve imava za povedati 18

PREDSTAVITEV

ČLANOV FKBBV

8

NEŽA KOLMANIČ

Predsednik študentskega sveta 1. letnika/ član študentskega sveta fakultete

KLARA HRIBERŠEK

Predsednik študentskega sveta 2. letnika/ član študentskega sveta fakultete

VASILIJE FEMIĆ

Član študentskega sveta 2. letnika

KATARINA PENIČ

Član študentskega sveta 2. letnika

NINA VODNIK

Član študentskega sveta 2. letnika/ član študentskega sveta fakultete

ANA LONČARIČ

Predsednik študentskega sveta 3. letnika/ član študentskega sveta fakultete

KARIN GLAZER

Član študentskega sveta 3. letnika/ član študentskega sveta fakultete

ANJA ŽNIDAR

Predsednik študentskega sveta 4. letnika/ član študentskega sveta fakultete

TJAŠA PANGERL

Član študentskega sveta 5. letnika/ član študentskega sveta fakultete

KATJA STOJNŠEK

Član študentskega sveta 3. letnika

TINA LEŠNIK

Član študentskega sveta 4. letnika/ član študentskega sveta fakultete

PATRICIJA HALUŽAN

Predsednik študentskega sveta absolventov/ član študentskega sveta fakultete

PRIMOŽ VRDINEK

Član študentskega sveta 3. letnika

PETRA MARKO

Predsednik študentskega sveta 5. letnika/ član študentskega sveta fakultete

BLAŽ JELEN

Član študentskega sveta absolventov / član študentskega sveta fakultete

9

ZGODILO SE JE, ZGODILO SE BO

Četudi smo študijsko leto pričeli na fakulteti, smo se zaradi trenutnih razmer hitro vrnili na stare tire ter ponovno pričeli z šolanje na daljavo, vendar nas to ni zaustavilo pri uresničevanju dogodkov, ki smo si jih zamislili v Študentskem svetu. Dogodke smo izvedli v spremenjeni in prilagojeni obliki. Veseli smo bili in smo še naprej ko vidimo, kako radi se študentje in profesorji udeležujejo naših dogodkov, kar nam daje motivacije za organizacijo še več dogodkov.

V koledarskem letu 2021 smo že izpeljali množico projektov, kot so: Študentska tržnica, Filmski večer z ERASMUS+ študenti, Spletna delavnica z naslovom Priglasitev dopolnilne dejavnosti na kmetiji, spletna delavnica z naslovom Preusmeritev v ekološko kmetijstvo ...

UVAJALNI DAN ZA BRUCE

Študijsko leto 2020/2021 smo kljub trenutnim razmeram pričeli na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede. Na koncu meseca septembra se je na fakulteti izvedel Uvajalni dan za bruce, kjer se je predstavil Študentski svet in tutorji FKBV. Program se je pričel z uvodnim nagovorom dekana red. prof. dr. Branka Krambergerja, sledila je predstavitev prodekanice za izobraževalno dejavnost red. prof. dr. Karmen Pažek, ki je predstavila Kreditni sistem (ECTS): prenos in priznavanje kreditnih točk in ocen, izpitna obdobja in pogoje za napredovanje ter dokončanje študija. Nato je prodekanica za študentska vprašanja Nika Gregorič predstavila delovanje Študentskega sveta FKBV, pomočnica koordinatorjev tutorjev Anja Preložnik pa je predstavila Tutorski sistem na FKBV. Sledila je predstavitev delovanja referata za študijske zadeve, ki jo je izvedla vodja referata ga. Jožica Lončarič Repa. Končali pa smo s predstavitvijo delovanja knjižnice, kar je predstavila vodja knjižnice mag. Ksenija Škorjanc.

ŠTUDENSKA TRŽNICA

Tako smo se v Študentskem svetu odločili, da s študijskim letom 2020/2021 projekt Študentsko tržnico pretvorimo v spletno obliko. Tako imajo študenti naše fakultete kljub trenutnim razmeram možnost, da se predstavijo s pridelki svoje kmetije. Študentska tržnica deluje na principu predhodnih naročil in dostave oz. osebnega prevzema. Na naših socialnih omrežjih objavljamo kmetije z ponudbami, elektronskim naslovom in telefonsko številko. Z mesecem decembrom smo pričeli ob nakupu nad 10€, pošiljati darilo: ekološko vrečko z logotipom študentske tržnice FKBV. Ponudba izdelkov je postala zelo zanimiva tudi za študente drugih fakultet, vsako mesečno doda-

janje novih ponudnikov je postalo zelo priljubljeno. **Kupuj lokalne, sveže in domače izdelke in podpri naše študente.**

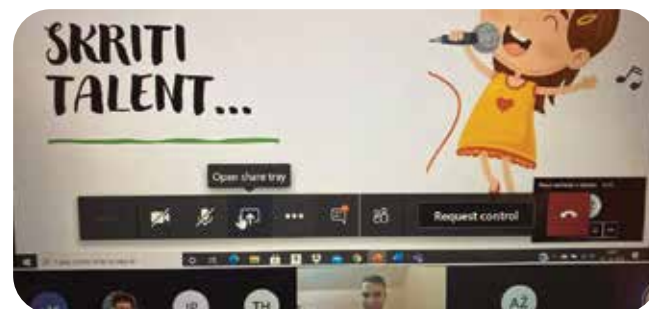

TIKVA 2020- »ONLINE KORONA EDITION«

Študentski svet in tutorji FKBV smo tudi letos organizirali tradicionalno 'Tikvo 2020', a letos nekoliko drugače v Online "Korona" ediciji. Dogodek je letos potekal interaktivno, preko spletnega orodja MS Teams,

Pripravili smo različne interaktivne naloge, s katerimi smo poskrbeli, da so tekmovalci za računalnikom trenirali svoje možgane. Študentje so tekmovali v ekipah, ki so bile sestavljane iz največ štirih članov. V sodelovanje smo povabili tudi profesorje, ki so se z veseljem pridružili. Za nagrade smo zbrali veliko sponzorjev, ki so nam omogočili bogate nagrade za zmagovalne ekipe Tikve 2020. Sponzorji Tikve 2020 so bili: VINO Perko, Uniforest, čebelarstvo Glazer, Lagerhof in Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede. Sponzorjem se še enkrat zahvaljujemo za prečudovite nagrade. Veseli smo, da se je kljub razmeram Tikve udeležilo vsega skupaj udeležilo več kot 40 študentov in profesorjev.

SPLETNA DELAVNICA »MARKETING NA PODROČJU KMETIJSTVA«

V sodelovanju s Kariernim centrom Univerze v Mariboru smo 2. 12. 2020 ob 17. uri za študente Univerze v Mariboru organizirali delavnico z naslovom Marketing na področju kmetijstva in biosistemskih ved. Delavnica je potekala na daljavo, sestanek je potekal na aplikaciji MS Teams.

Na delavnici smo se seznanili z odgovori na naslednja vprašanja: Kako potrošniku predstaviti produkt? Kako izgled produkta vpliva na prodajo? Kje se oglaševati? Na kakšnih dogodkih, sejnih predstavljati produkt? Kaj pove naša govorica telesa kupcu?

KAJ PA TI VEŠ O OCENJEVANJU VIN, ŽGANJ IN SOKOV?

V mesecu decembru smo študentski svet organizirali tradicionalno ocenjevanje vin, žganj in sokov, vendar v spremenjeni obliki. Zaradi takratnih razmer ni bila možna oddaja vzorcev, ki bi se lahko nato ocenjevala. Tako smo se odločili, da izvedemo spletno delavnico, kjer so nam gostje predstavili vrste vseh treh zgoraj omenjenih kategorij pijač. Povedali so nam, katere lastnosti pri njih ocenjujemo, kako jih ocenjujemo, kakšne napake lahko zaznamo pri vonju in okusu. Spletno delavnico smo izvedli 16. 12. 2020 ob 17.45 na daljavo s pomočjo orodja MS Teams.

PRAZNIČNO VOŠČILO ŠTUDENSKEGA SVETA IN TUTORJEV FKBV

Študentski svet vsako leto izdela praznične voščilnice za vse zaposlene na fakulteti, ki jim jih nato predamo na pogostitvi ob zaključku leta. Letos tega nismo mogli storiti v živo, zato smo se odločili, da praznično voščilo posnamemo in video posredujemo vsem zaposlenim. Vsak član Študentskega sveta se je doma posnel z svojo dobro mislijo in željo. Tako smo skupaj sestavili prečudovito praznično voščilo.

MOVIE NIGHT Z ERASMUS ŠTUDENTI

Študentski svet je v sodelovanju s tutorji 28. 1. 2021 organiziral Movie night z Erasmus študenti. Movie night se je pričel ob 19. uri preko orodja MS Teams.

Ogledali smo si film A Good Year, režiserja Ridley Scotta. Tematika filma je bila seveda povezana z našo stroko, saj se je dogajanje v filmu odvijalo v vinogradu. Udeležba ogleda filma je bila velika. Študentom pa je bil film všeč.

SPLETNI INFORMATIVNI DNEVI

Kot skoraj vsi letošnji dogodki so se tudi Informativni dnevi zaradi trenutnih razmer letos izvedli v virtualni obliki. Študentski svet in tutorji FKBV UM smo takoj priskočili na pomoč pri izvedbi. Virtualni informativni dnevi so potekali v petek, 12. 2. 2021, ob 10. in 15. uri ter v soboto, 13. 2. 2021, ob 10. uri.

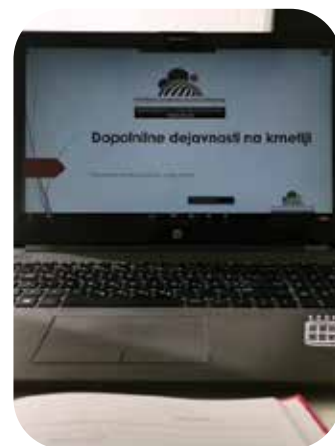
V vsakem terminu je najprej potekal skupni uvodni del, nato pa so sledile predstavitve študijskih programov in predstavitev aktivnosti študentov. V zadnjem delu pa je potekala spletna klepetalnica za vsak študijski program posebej. V spletni klepetalnici sta sodelovala vodja študijskega programa in predstavnik študentov. Na informativnih dnevih so bodoči študentje izvedeli veliko informacij o naši fakulteti, študijskih programih, vpisnem postopku, aktivnostih študentov in možnosti izmenjave ter študija v tujini. Virtualni informativni dnevi pa so potekali preko orodja MS Teams.

SPLETNA DELAVNICA »PRIGLASITEV DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJI«

Februarja je Študentski svet v sodelovanju s Kmetijskim zavodom Maribor organiziral spletno delavnico Priglasitev dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Izvajalec delavnice je bila mag. Martina Gomzi. Spletna delavnica je potekala v ponedeljek, 22. 2. 2021, ob 10. uri preko aplikacije ZOOM.

Pod vodstvom mag. Martine Gomzi, KGZS Zavod Maribor so naši študentje pridobili širok spekter informacij o prijavi dopolnilne delavnosti, vodenju evidenc, ureditvi prostorov itd.

PRIKAZ CEPLJENJA SADNEGA DREVJA

Študentski svet in tutorji smo v sodelovanju s katedro za sadjarstvo organizirali prikaz cepljenja sadnega drevja, ki se je odvijal 24. 3. 2021 na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede. Za pristop na dogodek je bila potrebna predhodna prijava, saj so bili vsi udeleženci razvrščeni po skupinah. Poleg tega smo uro dogodka prilagodili glede na urnik prijavljenih študentov. Poskrbljeno je bilo za vsa poročila NIJZ za preprečevanje okužb z virusom COVID-19.

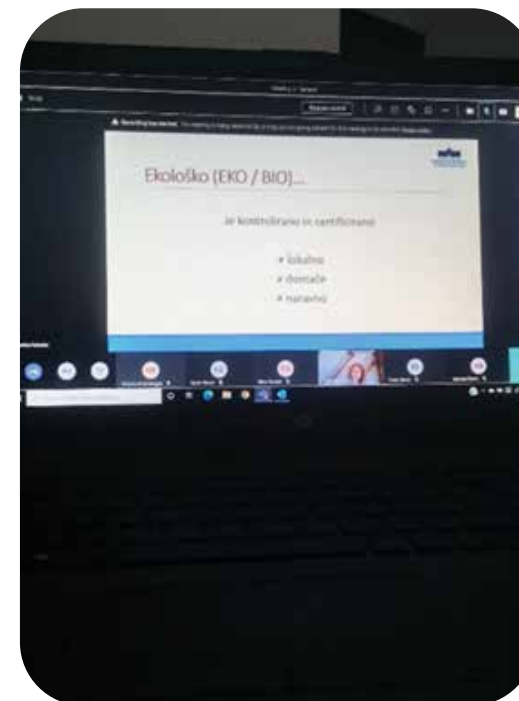

Študentje in ostali udeleženci na delavnici so se naučili, kako cepimo sadiko in kako jo pravilno pripraviti. Cepili smo različne sorte jabolk na različnih podlagah po metodi cepljenja angleške kopulacije. Cepljeno mesto so študentje ustrezno povili in parafinirali. Na koncu smo svojo sadiko posadili in označili. Vsak študent oz. udeleženec delavnice je svoje cepljenke odnesel domov.

SPLETNA DELAVNICA PREUSMERITEV V EKOLOŠKO KMETIJSTVO

Aprila je Študentski svet v sodelovanju s katedro za ekološko kmetijstvo organiziral spletno delavnico Preusmeritev v ekološko kmetijstvo. Spletno delavnico smo izvedli 22. 4. 2021 ob 17.20 preko orodja MS Teams. Poleg odličnih predavateljev z ekološke katedre so svojo izkušnjo s preusmeritvijo v ekološki način kmetovanja z nami delili tudi študentje.

SPLETNA DELAVNICA TURIZEM NA KMETIJI

V mesecu maju smo skupaj s katedro za Agrarno ekonomiko in razvoj podeželja pripravili spletno delavnico z naslovom Turizem na kmetiji. Študentom in drugim udeležencem smo predstavili temo turizma na kmetiji, kar je tematika, ki zanima študente in predvsem mlade prevzemnike kmetij. Predstavili smo tudi, kako se pridobijo certifikati za produkt za študente, ki na svojih kmetijah predelujejo in prodajajo izdelke. Katedra za Agrarno ekonomiko nam je predstavila

pomen in oblike turističnih kmetij, pomoč kmetijstva turizmu, kaj pridobi turist in kaj pridelovalec ter kakšen je bil vpliv epidemije na turizem. Povabili smo tudi nekaj turističnih kmetij, da se nam predstavijo in opišejo njihove dejavnosti in pridelke na njihovih kmetijah. Te kmetije so: Turistična kmetija Jarc, Turistična kmetija EMIL Bračko ter Izletniška kmetija "PRI KOROŠCU".

- Študentska tržnica (vsak mesec razen julija, avgusta in septembra),
- Pohod (junija),
- Info dan za bruce (oktobra),

KAJ ŠE NAČRTUJEMO ZA VAS?

- Tikva (oktobra),
- Spoznavni kostanjev piknik (novembra),
- Tradicionalni slovenski zajtrk (novembra).

V prihodnje člani Študentskega sveta FKBV UM upamo, da bomo lahko naše dogodke izvedli v živo, da se bomo lahko družili in izmenjali izkušnje.

Veseli bomo vašega obiska.

ALI SI VEDEL_A?

Ljudje, ki se ukvarjajo s kmetovanjem na manjših ali srednje velikih kmetijah, so prisiljeni, da zaradi vsakomesečnega dviganja dohodka zapustijo podeželje oz. si najdejo dodaten vir zaslužka, s čimer se povečuje svetovna lakota in revščina.

MIDVE IMAVA NEKAJ ZA POVEDATI...

ob menjavi prodekanice za študentska vprašanja

Skoraj leto dni sem bila članica študentskega sveta Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru in predsednica študentov – takrat drugega letnika. Na eni izmed sej je tedanja prodekanica za študentska vprašanja zgolj bežno omenila svoj odstop. Je to morda priložnost zame, da se preskusim v tej vlogi? Nisem bila povsem prepričana, če ji bom kos. Zajema namreč zelo veliko dela in odgovornosti. Pa sem vseeno poskusila. Ko sem oddala kandidaturu, da zasedem mesto prodekanice za študentska vprašanja Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, je bilo potrebno nekaj pogovorov in nagovorov. Marca 2020 sem prevzela to pomembno funkcijo. Ekipa študentskega sveta v tem letu je bila izjemno močna, ni nas vezalo zgolj članstvo in zasedanje v študentskem svetu, temveč so se med nami spletle močne prijateljske vezi. Naše druženje in sodelovanje je prekinila neprijetna Covid kriza, saj so se seje, projekti in študij premestili na splet. To je pomenilo prekinjen socialni stik s člani in ostalimi študenti fakultete. Organizacija projektov v virtualni izvedbi je predstavljala nov izziv, ampak smo kljub vsemu upali, da se hitro vrnemo nazaj na fakulteto. Dogodki in seje, ki so se odvijali preko spleta, so postali del vsakdana. Po letu in pol dela kot prodekanica za študentska vprašanja sem se odločila, da prepustim funkcijo naslednici. Vseeno pa se povezanost in prijateljstvo med člani zagotovo ne bo prekinilo. Lahko potrdim, da je delo prodekanice zahtevno in odgovorno, vendar je ob tako super ekipi študentskega sveta neverjetno zabavno. Delo v takšni obliki in sodelovanje z vodstvom celotne fakultete in univerze je dodalo noto pri oblikovanju moje osebnosti, trdosti, odločnosti, samozavesti, poslušnosti in še mnogo drugih vrednot. Moje mesto z zadovoljstvom predajam Nini.

NINA VODNIK

Tako je! Sem Nina Vodnik študentka 2. letnika smeri Živinoreja. S hvaležnostjo in odgovornostjo bom nasledila svojo predhodnico, Niko Gregorič. Nika je delo prodekanice vestno opravljala od 1. 3. 2020 do 1. 6. 2021. V veliko čast mi je, da mi je bila zaupana ta naloga. Vem, da je pred mano in našo ekipo študentskega sveta Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede veliko izzivov in moja največja želja je, da bomo skupaj našli način, kako jih rešiti.

V študentskem svetu, v katerem sem od konca 1. letnika, sem aktivno delovala, trenutno pa sem aktivna kot koordinatorka športa, članica študentske komisije za promocijo ter članica akademskega zbora. Zase pravim, da sem motivirana, zanesljiva in odgovorna oseba. Zavedam se, da prave poti v življenju niso vedno najlažje, zato se je treba vsakega izziva lotiti hrabro in preudarno.

NIKA GREGORIČ

AKTUALNO

BRANJE

Opis izbrane teme zaključnega dela 18

*Ohranjanje in izboljšanje stanja biotske
raznoverstnosti 19*

Nova dela na naši fakulteti 21

Nasveti za dobro fotografijo 22

Sočne jagode 24

2

KRATEK OPIS IZBIRE TEME ZAKLJUČNEGA DELA - PATRICIJA HALUŽAN

V času obiranja hmelja se iz hmeljišča odpelje celotna nadzemna masa hmelja. Obiralni stroj loči storžke od listja in trt hmelja, pri čemer nastane odpadna hmeljevina. Odpadna hmeljevina predstavlja dragocen vir organske mase in hranil za vračanje na kmetijske površine, vendar pa je v pridelavi hmelja problem sintetična polipropilenska vrstica, ki se uporablja kot opora za hmelj v času rasti, saj ostane prepletena v hmeljevini in se tudi s kompostiranjem ne razgradi ter tako onemogoča uporabo hmeljevine kot surovine in obenem predstavlja okoljski problem. Na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije so v letu 2019 začeli z novim evropskim projektom Life BioTHop, kjer bodo poskušali novo biorazgradljivo vrstico vpeljati v slovenska hmeljišča. K projektu je pristopilo veliko kmetij, med katerimi je tudi kmetija Jelen, kjer smo postavili poskus anaerobnega razgrajevanja biovrvice v hmeljevini z različnimi dodatki (piščančji gnoj in prehranski dodatek za živali) in kontrolo. Spremljali smo temperature skozi razgradnjo ter opravili analize C:N vrednosti in vsebnosti hranil na začetku in koncu. Pridobljene rezultate bomo v diplomskem delu statistično analizirali.

OHRANJANJE IN IZBOLJŠANJE STANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI NA KMETIJSKO INTENZIVNIH OBMOČJIH NA OSNOVI EKOSISTEMSKIH ZNAČILNOSTI

Projekt EIP (Evropsko partnerstvo za inovacije) z naslovom »Ohranjanje in izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti na kmetijsko intenzivnih območjih na osnovi ekosistemskih značilnosti« se izvaja v okviru ukrepa M16, podukrepa M16.5 Okolje in podnebne spremembe.

Za preskrbo osnovnih storitev, kot so hrana, voda, čisti zrak, so izrednega pomena ekosistemi. Poleg tega so tudi pomemben dejavnik pri blaženju posledic naravnih nesreč, škodljivcev, bolezni ... Zato je prispevanje k varovanju biotske pestrosti izrednega pomena, kar se zavedajo tudi v Evropski komisiji. V središču Evropskega zelenega dogovora je varovanje biodiverzitete, prav tako pa igra pomembno vlogo pri SKP 2023 – 2027.

V sklopu projekta se bomo usmerili k varstvu biotske raznovrstnosti. Zavzemali se bomo za ohranjanje raznovrstnosti vseh nivojev – genetske, vrstne in ekosistemske. Dva obstoječa indeksa biodiverzitete v kmetijski krajini (Slovenski indeks ptic kmetijske krajine, Ohranjenost habitatnih tipov) trenutno kažeta na neugodno stanje, zato je potrebno pričeti z izvajanjem ukrepov. Takšen ukrep je vsekakor vzpostavitev novih krajinskih elementov ter tudi vsi ukrepi za vzdrževanje/obnovo/razširitev/obogatitev obstoječih krajinskih elementov, še posebej v kmetijsko intenzivni krajini, kjer je teh elementov malo. Kmetje in lastniki zemljišč so premalo ozaveščeni o pomenu krajinskih elementov in krajinske strukture za biotsko raznovrstnost in o njihovi abiotski vlogi. Premalo je znanja tudi o tem, kaj sploh povečana biotska raznovrstnost za kmetijski ekosistem pomeni, kako je povezana s stabilnostjo in elastičnostjo kmetijskega ekosistema (agroekosiste-

ma) in kakšne pozitivne dolgoročne posledice povečana stabilnost agroekosistema za kmetijsko gospodarstvo sploh omogoča.

Kakovost površinskih in podzemnih vod je tesno povezana s procesi, ki se vršijo na ali v obdelovalnih tleh. Vsaka sprememba talnih lastnosti se kaže tudi v količini in kakovosti vode, ki se na takih tleh pojavi. Krajinski elementi, predvsem linijska obvodna vegetacija, ki delujejo kot 'puferni' pas med kmetijskimi obdelovalnimi površinami, izboljšujejo kemične, fizikalne in biološke lastnosti vseh tipov površinskih vod (tekoče in stoječe) v kmetijskem ekosistemu. Če gre za tekoče površinske vode, pa lahko mejica s svojim koreninskim sistemom izboljša tudi morfologijo vodotoka in tako prispeva k pestrejšim življenjskim okoljem za vse vodne in obvodne organizme. Krajinski elementi v ugodnem stanju (dobri kondiciji), predvsem pa tisti, ki so povezani tudi v ugodno krajinsko strukturo, izražajo pozitiven vpliv na mikroklimo: v in ob krajinskih elementih zaznamo manjšo moč jakosti vetra, ugodnejšo temperaturo, ugodnejšo zračno vlago, manjši negativni vpliv ekstremnih vremenskih pojavov (toča, neurje) ter povečano zasenčenost v sušnih poletnih obdobjih. Na ravninskih, kmetijsko intenzivnih območjih, kjer se pogosto izvajajo tudi agrarne operacije, je prisoten trend zmanjševanja krajinskih elementov, ki so pomembni za biotsko raznovrstnost. V sklopu projekta bomo na določenih kmetijskih gospodarstvih izvedli praktični preizkus: rešitev za ohranitev/obnovo/razširitev/obogatitev obstoječih krajinskih elementov oziroma vzpostavitev novih krajinskih elementov. Zadali smo si dve nalogi: ohranjanje, nego in vzdrževanje ter vzpostavitev novih krajinskih elementov.

ALI SI VEDELA?

Ameriška organizacija za prehrano (FAO) je prišla do sklepa, da lahko z ekološkim kmetijstvom nahranimo kar 6 milijard ljudi.

Ta naloga je z vidika umeščanja v prostor, izbora ustreznih rastlinskih vrst in načina umeščanja v prostor veliko zahtevnejša. V projekt so vključeni tudi kmetijska gospodarstva, ki imajo GERK-e na območjih, na katerih so bile v preteklih letih izvedene agrarne operacije. Agrarne operacije v obstoječi obliki ter postopki posameznih agrarnih operacij (še posebej komasacije in hidromelioracije) ne predvidevajo posebnih varstvenih ukrepov za ohranitev ali vzpostavitev novih krajinskih elementov, kar je pogosto razlog, da se krajinski elementi na takih območjih ne ohranjajo.

V zaključni fazi projekta nas čaka pomembna naloga aktivnega komuniciranja o vseh pozitivnih učinkih krajinskih elementov in krajinske strukture ter posledično biotske raznovrstnosti v kmetijskem ekosistemu. Ta korak je izrednega pomena, saj bomo z ozaveščanjem tako kmetov kot strokovne javnosti prispevali k boljšemu znanju in posledično k želji po ohranjanju ekosistemskih značilnosti.

Vodilni partner projekta:

Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Partnerji pri projektu:

- Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede
- Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj
- Korenjak Janez (kmetijsko gospodarstvo)
- Brodnjak Zdenka (kmetijsko gospodarstvo)
- Leben Slavko (kmetijsko gospodarstvo)
- Praznik Ivan (kmetijsko gospodarstvo)
- Vouk Jožica (kmetijsko gospodarstvo)
- Jeruzalem Ormož, storitve, agrar, trgovina d.o.o. (kmetijsko gospodarstvo)
- CEVEZ vezava diplomskih in ostalih nalog Kristijan Bogataj s.p.

Anja Žerak, dipl. inž. agri

NOVA DELA NA NAŠI FAKULTETI

Dr. Andreja Borec

Agroekologija s primeri agroekoloških praks

Znanstvena monografija z naslovom *Agroekologija s primeri agroekoloških praks* želi ponazoriti, kako temeljna načela agroekologije delujejo v različnih kmetijskih okoljih in kako jih je mogoče uporabiti pri reševanju praktičnih primerov. Avtorica dr. Andreja Borec je redna profesorica na Fakulteti za kmetijstvo in Biosistemske vede Univerze v Mariboru za področje agroekologije in razvoja podeželja. Raziskovalno se ukvarja s širšimi vprašanji razvoja podeželja, zlasti hribovskih in gorskih regij ter z razvojem majhnih družinskih kmetij. V zadnjem času se osredotoča na lokalne oziroma tradicionalne prehranske proizvode, lokalne pobude, ki podpirajo akterje kratkih prehranskih verig, in z analizo krajinske strukture in elementov v kmetijski krajini. Je članica uprave mednarodne organizacije za gorska območja EURO-MONTANA, članica uprave mednarodne mreže raziskovalcev gorskih območij NEMOR, med letoma 2011 in 2013 je bila članica platforme za gorsko kmetijstvo pri Alpski Konferenci. Vključuje se tudi v mednarodne in nacionalne raziskovalne projekte in vsakoletno sodeluje kot predavateljica v izobraževalnem modulu »Mountains as challenging areas«, na ISARA v Lyonu.

Soavtorji monografije so Mateja Muršec, Janko Skok, Martina Robačar, Sonja Škornik in Ivica Zdrilič. Vsi razen zadnjih dveh so prav tako zaposleni na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede.

Prvi del knjige je namenjen bolj teoretičnemu razumevanju razvoja agroekoloških pristopov, prikazu temeljnih načel in različnih agroekoloških praks na nivoju pridelovalnih sistemov in kmetijske krajine. V drugem delu knjige so avtorji želeli izpostaviti praktične primere agroekoloških praks različnih kmetijskih okolij in disciplin. Čeprav ni bilo mogoče zajeti vseh pomembnih agroekoloških vidikov v kmetijstvu, upajo, da bo knjiga zagotovila osnovni vpogled v načela, vzorce in metodologijo za vključitev agroekologije v različne kmetijske prakse.

Znanstvena monografija predstavlja ustrezen učni pripomoček za študente ali priročno branje za strokovno in širšo javnost. Delo je dostopno na spletni strani Univerzitetne založbe Univerze v Mariboru in je v PDF obliki.

Dr. Jernej Turk

Kmetijska politika

Znanstvena monografija z naslovom *Kmetijska politika* predstavlja temeljno delo v slovenskem prostoru, saj delo celovito obravnava kmetijsko politiko. Avtor dr. Jernej Turk je bil po opravljenem podiplomskem študiju v Grčiji in Angliji leta 2004 habilitiran kot redni profesor na področju agrarne ekonomike in kmetijske politike. V obdobju med letoma 2003 in 2011 je bil tudi dekan fakultete in je trenutno v funkciji predstojnika Katedre za agrarno ekonomiko in razvoj podeželja. Na fakulteti med drugim tudi predava predmet *Kmetijska politika* in je trenutno eden izmed dveh habilitiranih profesorjev s področja kmetijske politike pri nas.

Uveljavljen vsebinski pristop v tej knjigi ponuja jasno razumevanje teoretskih sklopov, ki tvorijo znanstveno disciplino kmetijske politike. V ospredju je predstavitev kompleksnosti teoretičnih znanj agrarne ekonomike, ki so prepletene s kritično noto konceptualne širine kmetijske politike, kar bralcu pomaga razumeti smiselnost njenega delovanja. Pri tem so podrobno analizirana izhodišča čisto političnih odločitev, ki posledično v končni fazi oblikujejo ključne prvine kmetijske politike. Posebnega pomena je v pričujoči monografiji deležna konceptualna razlaga ciljev, ukrepov in mehanizmov Skupne kmetijske politike (SKP) Evropske unije, katere edina stalnica je pravzaprav ta, da se nenehno spreminja. V sklepnem delu knjige je analiza razvojnih trendov, ki jih bo najverjetneje ubrala agrarna politika v prihodnje. Pri tem so izpostavljeni trije strateški ultimativni cilji, ki jim bo morala slediti sodobna kmetijska politika. To so ekonomsko vitalna proizvodnja zdrave in varne hrane, trajnostno upravljanje z naravnimi viri in uravnotežen teritorialni razvoj.

Znanstvena monografija lahko služi kot učbenik za študente na različnih stopnjah študija, ljudem iz akademske sfere in vsem, ki so povezani s sorodnimi področji. Delo je mogoče naročiti na spletni strani Univerzitetne založbe Univerze v Mariboru.

NASVETI ZA DOBRO FOTOGRAFIJO

Ali znaš napraviti dobro fotografijo ?

Pozdravljeni,
sem Rok Horvat,

študent Agrarne ekonomike na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede. S fotografijo sem se srečal pred približno desetimi leti, ko sem dobil prvi fotoaparatus. Na začetku sem, kot vsak začetnik, šklocal običajne, skoraj vsakodnevne stvari, kar mi je padlo v oko. Čez nekaj mesecev sem se pridružil lokalni fotografiji. Na začetku sem fotografiral raznorazne dogodke, kot so razne občinske prireditve in podobno. Nato sem kot drugi fotograf pokrival krste, birme, konfirmacije, poroke. Po nekem obdobju pa sem tudi že sam pričel fotografirati te in podobne dogodke. Tekom študija Managementa v Agroživilstvu in razvoju podeželja, na prvi stopnji na dislocirani enoti v Rakičanu, so me vode ponesle tudi v fotografiranje konj. Najraje pa vzamem fotoaparatus in nahrbtnik z raznimi objektivimi in pripomočki in grem na sprehod v naravo. V poletnem času me prevzema nočno nebo z rimsko cesto. Včasih pa grem z avtom do najbližje točke z dobrim razgledom ter motivom.

Nekaj kratkih napotkov za dobro fotografijo:

izogibajte se fotografiranju motivov (ljudi) na direktnem žgočem soncu, raje jih fotografirajte nekje v senci;

ne pozabite na detajle;

pazite na perspektivo (npr. pri fotografiranju otrok se je potrebno počepniti na njihov nivo);

pazite na kompozicijo;

potrebno je biti na pravem kraju ob pravem času (v primeru fotografiranja sončnih zahodov, zvezd ipd.);

če ima vaš fotoaparatus možnost ročnih nastavitev, vam priporočam, da jih preizkusite.

JAGODNA SVEŽINA, SOČNE JAGODE

Sladke, sočne in sveže jagode so nepogrešljiv sadež v spomladanskih dneh. Najboljše jagode so seveda domače.

Sajenje jagod je odvisno od izbrane sadike. Sadike v lončkih lahko sadimo kadarkoli. Izbira takšnega načina je bolj primerna za sajenje na vrtu. Hlajene sadike, ki so bile shranjene na temperaturi od -1 do -2 °C, sadimo konec junija ali v začetku julija. Sajenje je odvisno od tipa vremena, količine padavin, sorte in tipa sadik. Na višjih legah in v hladnejših predelih sadimo prej kakor v toplejših (npr. na Primorskem).

Posadimo jih na prostem ali v zaščiteneh prostorih v tunelih. Gojimo jih na tleh (brez folije ali s folijo) izven tal (vreče, lonci, korita,...).

Sladke, sočne in sveže jagode so nepogrešljiv sadež v spomladanskih dneh. Najboljše jagode so seveda domače.

Sajenje jagod je odvisno od izbrane sadike. Sadike v lončkih lahko sadimo kadarkoli. Izbira takšnega načina je bolj primerna za sajenje na vrtu. Hlajene sadike, ki so bile shranjene na temperaturi od -1 do -2 °C, sadimo konec junija ali v začetku julija. Sajenje je odvisno od tipa vremena, količine padavin, sorte in tipa sadik. Na višjih legah in v hladnejših predelih sadimo prej kakor v toplejših (npr. na Primorskem).

Posadimo jih na prostem ali v zaščiteneh prostorih v tunelih. Gojimo jih na tleh (brez folije ali s folijo)

VOGOJA

JANUAR	
FEBRUAR	
MAREC	sajenje
APRIL	sajenje/cvetenje
MAJ	cvetenje/pridelek
JUNIJ	pridelek
JULIJ	razvoj vitic, živic
AVGUST	cvetenje/pridelek
SEPTEMBER	pridelek
OKTOBER	
NOVEMBER	
DECEMBER	

CLERY

Sorta jagod **CLERY** spada med bujnejše sorte jagod, ki so tolerantne na zimsko pozebo. Plodovi sorte clery so podolgovati, koničasti in sijoče svetlo rdeče barve. Ta sorta je primerna za sajenje na prostem ali v tunelih. Plodovi so aromatični in okusni ter dovolj čvrsti in tako primerni za daljše transportiranje.

Njen plod nas spominja na srce, prepoznamo jo tudi po srednje velikih čašnih listih. Barva plodu je, kot pri vseh, rdeča, vendar je dely nekoliko svetlejša in bolj svetlikajoča. Njen okus je izredno dober, spominja prikupne gozdne jagode.

DELY spada med zgodne sorte, primernejša je za sajenje na celinskem območju.

DELY

JULIE

Sorta jagod **JOLY** je primerna za sajenje po vsej Sloveniji. Njena rast je srednje bujna, cvetenje in zorenje pa sta pozna. Njen plod je velik, svetlo rdeče barve in nekoliko stožčaste oblike.

Joly je zelo odporna na mraz, listne in koreninske bolezni.

FEDERIKA

ARIANA

LIMALEXIA

SANDRA

MALGA

OBRAZI

FKBV

Prof. dr. Jernej Turk 28

Prof. dr. Jernej Prišenk 30

Kristjan Čeh..... 32

Timotej Horvat 34

3

PROF. DR. JERNEJ TURK

ob izidu znanstvene monografije *Kmetijska politika*

Uvodoma bi vas prosila, da se na kratko predstavite: Kako ste prišli na fakulteto? Katere predmete predavate in kakšne funkcije še opravljate ob pedagoški?

Po opravljenem podiplomskem študiju s področja Agrarne ekonomike na M.A.I.Ch (Kreta, Grčija) ter na Univerzi v Readingu v Veliki Britaniji sem se kot takratni raziskovalec, zaposlen na Kmetijskem inštitutu Slovenije, leta 1996 odločil za nadaljevanje akademske kariere na naši fakulteti. Od leta 2004 sem habilitiran redni profesor na področju Agrarne ekonomike in Kmetijske politike. Na 1. stopnji študijskih programov predavam predmete Agrarna ekonomika, Osnove agrarne ekonomike in marketinga, Osnove kmetijskega podjetništva, na 2. stopnji študijskega programa Agrarna ekonomika pa sem nosilec predmetov Teoretične in empirične analize v agrarni ekonomiki ter Kmetijska politika.

V vsem tem času sem opravljal kar nekaj funkcij. Če se omejim samo na tiste najpomembnejše, lahko izpostavim, da sem med letoma 2000 in 2003 opravljal funkcijo prodekana za znanstvenoraziskovalno dejavnost, med letoma 2003 in 2011 sem bil dekan fakultete, med letoma 2015 in 2018 pa sem bil prorektor Univerze v Mariboru za mednarodno dejavnost. V treh mandatih sem bil tudi član senata UM. V času mojega prvega mandata dekana sem bil podpredsednik Odbora za kmetijstvo in veterino pri Svetu za visoko šolstvo RS, med letoma 2012 in 2020 pa sem bil predsednik Društva agrarnih ekonomistov Slovenije (DAES). Ob vseh svojih številnih funkcijah v preteklosti, pa imam sedaj (hvala bogu!) zgolj eno: obdržal sem funkcijo predstojnika katedre za Agrarno ekonomiko in razvoj podeželja.

V obdobju mojega vodenja fakultete nam je uspelo akreditirati 7 dodiplomskih študijskih programov, kar je zavidanja vreden dosežek, saj ti študijski programi predstavljajo bistvo naše fakultete. Največji dosežek mojega dekanovanja pa je navkljub vsemu vseeno izgradnja nove fakultete leta 2008.

Pred kratkim smo bili priča številnim pomembnim prelomnicam na področju agrarne ekonomike. V študijskem letu 2020/2021 beležimo tudi okroglo 20. obletnico začetka podiplomskega študijskega programa Agrarna ekonomika in izida učbenika Teoretične in empirične analize v agrarni ekonomiki.

Moj glavni cilj ob prihodu v Maribor pred 25 leti je bil, da agrarno ekonomiko na tej fakulteti postavimo na zemljevid sveta.

Brez kakšne lažne skromnosti lahko zatrdim, da mi je to – ob nadvse dragoceni pomoči mojih najozbilnejših

sodelavcev, ki so v večini primerov moji nekdanji najbolj uspešni študenti – tudi v celoti uspelo. Vlaganje v človeške resurse se mi je vedno zdelo izjemnega pomena, kar moji nadvse uspešni mlajši sodelavci dokazujejo iz dneva v dan.

Že leta 1998, v mojem začetnem obdobju pedagoškega dela, mi je uspelo napisati univerzitetni učbenik Agrarna ekonomika, ki je bil leta 2001 v dopolnjeni izdaji nadgrajen z učbenikom Teoretične in empirične analize v agrarni ekonomiki, kar nekako sovпада z obletnico začetka prvega podiplomskega študijskega programa Agrarna ekonomika na naši fakulteti. Lahko smo ponosni na dejstvo, da je to še vedno edini tovrstni študijski program v naši državi, ki je dal že številne magistre in doktorje znanosti s področja agrarne ekonomike.

Natanko 20 let po izdaji univerzitetnega učbenika Teoretične in empirične analize v agrarni ekonomiki pa je sledila še izdaja prve znanstvene monografije iz področja kmetijske politike. Znanstveno monografijo Kmetijska politika začenjate z znanim latinskim rekom Sapiens qui prospicit. Čemu ravno ta citat?

Neizpodbitno dejstvo je, da ni dobrega strokovnjaka s področja kmetijske politike brez temeljitega poznavanja ustreznih znanj agrarne ekonomike. Vodenje učinkovite in konsistentne kmetijske politike zahteva ogromno znanja, izkušenj in tudi političnega pragmatizma. Samo skupek teh treh sestavin je lahko podlaga za strateško odločanje v kmetijski politiki. Njeni snovalci morajo razmišljati vsaj dva ali tri korake vnaprej, kar je nasploh v življenju značilno za kakšne bolj smeje, da ne rečem vizionarske odločitve.

Vsako svoje delo pa namenite določeni osebi. Ali za tem stojijo kakšne posebne zgodbe?

Verjetno to izhaja iz moje nagnjenosti do akademsko-raziskovalnega načina dela v anglosaksonskem prostoru, kjer je pri pisnih delih običaj, da avtor nameeni nekaj besed svojim najbližjim. Ta osebna nota je zame pomembna prav pri moji zadnji knjigi Kmetijska politika, ki sem jo z razlogom namenil mojemu sinu.

Zakaj mislite, da takšnega dela, ki obravnava kmetijsko politiko, do sedaj pri nas še ni bilo?

V Sloveniji se vsi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, nekoliko spoznajo tudi na kmetijsko politiko. Kmetijska politika pa seveda ni le kandidiranje na razpisih ter prejemanje subvencij, ampak je znanstvena disciplina z vsemi svojimi prej omenjenimi teoretičnimi vzvodi. Zato je pisanje omenjene knjige tudi zame predstavljal svojevrsten izziv.

V naši državi sva recimo v tem trenutku zgolj dva habilitirana profesorja na področju kmetijske politike;

poleg mene še kolega iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

V delu ste opredelili tri strateško ultimativne cilje, ki jim bo po vsej verjetnosti sledila evropska politika. Edina stalnica Skupne kmetijske politike (v nadaljevanju SKP) Evropske unije je ta, da se nenehno spreminja. SKP je na začetku te finančne perspektive (2021–2027) nekako na prelomni točki, pri čemer pa – vsaj po mojem mnenju – obstajajo trije strateško ultimativni cilji, ki jim bo morala sodobna kmetijska politika v bodoče vztrajno slediti. To so: ekonomsko vitalna proizvodnja zdrave in varne hrane, trajnostno upravljanje z naravnimi viri in uravnotežen teritorialni razvoj.

Omenjate tudi pomembnost izobrazbe pri mladih kmetih in navezujočo se okoljsko problematiko. Skupna kmetijska politika bo v strateškem načrtu med letoma 2023 in 2027 najverjetneje namenila več pozornosti ravno mladim kmetom.

Na ravni akademsko-raziskovalne sfere smo si vseskozi prizadevali, da bi znanje in inovativnost našla svoj domicil v evropski kmetijski politiki. Spomnim se, ko sva bila v 90. letih s kolegom profesor Erjavcem iz Biotehniške fakultete s strani Evropske komisije (v nadaljevanju EK) povabljeni kot eksperta pri izdelavi dveh strokovnih monografij o slovenskem kmetijstvu (leta 1995 in 1998). Rdeča nit najinih takratnih razgovorov s predstavniki EK je bila ravno bodočnost evropskega kmetijstva, ki mora v prvi vrsti sloneti na mladih, ustrezno izobraženih kmetih. Evropska unija ima tako že od obdobja finančne perspektive med letoma 2006 in 2013 izrazit posluš za generacijsko pomladitev nosilcev kmetijskih gospodarstev. To se je skozi preteklo finančno perspektivo med letoma 2014 in 2020 samo še krepilo in dobilo dodatni zagon preko ukrepa prenosa znanja v prakso znotraj II. stebra SKP.

Zanimiv pri tem je trend, da se zlasti pri ekološkem kmetijstvu predvsem mladi prevzemniki raje odločajo za to vrsto kmetovanja.

Zato lahko ugotovimo, da ima EU prav za mlade in izobražene kmete še poseben posluš, kar se zna še z večjo dinamiko nadaljevati oz. stopnjevati tudi tekom tekoče finančne perspektive.

Kolikšno je povpraševanje na trgu dela po poklicnem profilu strokovnjaka iz agrarne ekonomike?

Na tem mestu ne bi želel biti preveč subjektiven, vendar sem mnenja, da ima profil agrarnega ekonomista bržčas nekoliko večje možnosti zaposlitve, kot kakšen 'čisti profil diplomanta', kar v prvi vrsti izhaja iz dejstva, da je agrarna ekonomika interdisciplinarna znanost. Seveda (dobrih) služb dandanes ni lahko najti, vendar so naši številni uspešni diplomanti, magistri in doktorji znanosti v javnem in privatnem sektorju odlična referenca tudi za prihajajoče generacije študentov. Ob tem moram še na nekaj opozoriti. Ko sem bil kot podiplomski študent na Univerzi v Readingu, sem na angleškem primeru spoznal, da dejansko ni tako zelo pomembno, kaj študiraš, kot predvsem to kje študiraš. Tako so diplomanti prestižne Univerze v Oxfordu ali pa Univerze v Cambridgeu praktično takoj po diplomi dobili službo in začetno letno plačo nekje okoli 50.000 angleških funtov. Diplomanti, ki so zaključili študij na Univerzi v Readingu, Manchesteru ali pa recimo Leedsu, so tudi razmeroma hitro dobili službo v svoji stroki z začetno letno plačo v višini približno 30.000 funtov. Če pa je nekdo zaključil šolanje na kakšnem kolidžu nekje v Veliki Britaniji, pa v svoji stroki ni dobil službe. To je v Angliji veljalo že pred 30 leti. Paralele z današnjo situacijo v Sloveniji se ponujajo kar same od sebe.

- intervju Tina Lešnik

PROF. DR. JERNEJ PRIŠENK

Z delom na fakulteti ti je ponujena priložnosti, ki jo moraš izkoristiti

Profesor doktor Jernej Prišenk je prvič skozi vrata Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede stopil leta 2007, takrat kot študent univerzitetnega študijskega programa Kmetijstvo. Na fakulteti je kasneje magistriral in doktoriral. Na fakulteti je leta 2012 začel z delom kot tehnični sodelavec, pri čemer je bilo njegovo primarno delo predvsem izvajanje obveznosti na strokovno-znanstvenih projektih. Leta 2013 je svoje delo nadaljeval kot asistent. Od takrat naprej je ostal intenzivno vpet v izvajanje vaj, kasneje tudi predavanj.

Kako ste se odločili za študij kmetijstva, kasneje pa tudi agrarne ekonomike?

Kmetijstvo – in veselje do njega – me spremlja že od mladih let. Že od nekdaj sem bil povezan s kmetijstvom in področjem živinoreje. Ukvarjal sem se z rejo konjev in konjeniškim športom. Po končani maturi je bila poglobljena ideja, da bi uspešno končal fakulteto in se zaposlil kot kmetijski svetovalec. Kasneje pa se je ta ideja spremenila predvsem zaradi dela v različnih strokovno-znanstvenih projektih, ki mi je bilo ponujeno in me popeljalo v vode agrarne ekonomike. Tako sem se leta 2012 vpisal na magisterij na agrarni ekonomiki.

Študentje naše fakultete načeloma ne kažejo velikega interesa za Erasmus izmenjave. Ali ste tekom študija pridobili kakšne mednarodne izkušnje?

Prve mednarodne izkušnje sem pridobil v obliki intenzivnih programov, ki so se takrat izvajali pogostejše. Trajali so dva do tri tedne. Na teh programih so nas spremljali tudi profesorji. Takrat sem sodeloval s študenti drugih fakultet in opravljal določena strokovna dela na področju kmetijstva ter raziskovalna dela, katerih težavnost je primerna študentom. Nosilka mednarodnih projektov je bila profesorica doktorica Andreja Borec, ki je bila kasneje tudi moja mentorica na doktoratu. V okviru njenih projektov sem se ogromno naučil ter pridobil veliko novega znanja in izkušenj.

Znanje za nadaljnji razvoj kariere, ki ga dobiš z mednarodnimi izkušnjami in obnašanjem v mednarodnem prostoru, ti daje tisto širino,

ki ti pride prav in jo lahko uspešno uporabiš v domačem okolju.

Kot član Društva agrarnih ekonomistov Slovenije sem se povezal tudi z Balkanom, tako da imam vzpostavljene intenzivne kontakte z Beogradom, Sarajevom in Zagrebom. V Zagrebu sem prav tako opravljal trimesečno obvezno usposabljanje in predavanja na tuji univerzi, ki so pogoj za izvolitev za naziv izrednega profesorja.

Kdaj in kako ste ugotovili, da želite biti profesor? V otroštvu, mladosti ali pozneje v življenju?

To ni bil trenutek, ampak proces, v katerega sem padel in v katerem sem se znašel, ko sem postajal redno vpet v projektno delo. Mogoče je bil trenutek, ko sem iz dela, ki sem ga opravil v okviru magistrerja, objavil prvi izvirni znanstveni članek v priznani mednarodni reviji Renewable Agriculture and Food Systems. Takrat sem mogoče začutil, da je to delo, ki mi je pisano na kožo, v katerem bi se lahko znašel in bi ga lahko uspešno nadgrajeval. Že ko sem se zaposlil kot tehnični sodelavec, sem si želel, da ne bi bil samo to. Z delom na fakulteti mislim, da ti je ponujena možnost, ki jo moraš izkoristiti. Vsakemu namreč ni dana in priznam, da sem imel srečo, da je meni bila. Tega ne jemlješ kot trenutek, ampak kot nek dar.

Moram pa pohvaliti razmišljanje na naši katedri s profesorjem Turkom na čelu, ki je kot predstojnik katedre vedno deloval zelo produktivno in ambiciozno. To mišljenje kasneje nekako prevzameš in vidiš, da je delo na fakulteti napredujoče delo.

Ob študiju ste si kot uspešen aktiven tekmovalec v preskakovanju zaprek s konji pridobili kar 20 let izkušenj. Svoje znanje in izkušnje pa prenašate na študente kot profesor in nosilec predmeta Ekonomika in tehnologije.

Vrhunec športne kariere sem doživel v času svojega izobraževanja na dodiplomskem in magistrskem študiju. Nekako sem vedel, da mi intenzivno tekmovanje in preskakovanje zaprek ne bo zneslo zaradi časovne omejitve, saj že sama oskrba konja traja več ur na dan. Zato sem vedel, da moram ta leta truda usmeriti bolj v izdelavo doktorske disertacije in manj v športno kariero. Sem pa takoj imel vizijo, da bi talent in veselje, ki sta mi bila dana, uspešno apliciral kasneje na fakulteti. To mi je res prišlo prav pri ustanovitvi Inštituta za športno konjerejo.

Seveda pa so odločitve v življenju, ki so težke, še posebej, če si ljubitelj živali in če si na konje tako zelo navezan, da ti je to življenjski slog. Pravi ljubitelj konj lahko postavi na stran konje za nekaj let, za celo življenje pa jih nikoli ne bo dal na stran.

Še vedno sem aktivno povezan z Jahalnim klubom Kasco Svečina, kjer sem deloval tudi kot podpredsednik kluba in v času sezone okoli dva do tri krat na teden aktivno jaham. Odločil sem se, da se v treniranje ne bom podal, ampak bom svojo energijo usmeril v to, da bom poskušal čim več znanja predati študentom na fakulteti.

Ste predstavnik Inštituta za ekonomiko in tehnologijo športne konjereje, ki je bil ustanovljen pred tremi leti (25. 2. 2018). Kdaj ste skupaj s sodelavci zaznali potrebo po njegovi ustanovitvi?

Zgodba se je začela s nastopom prvega mandata dekana profesorja Krambergerja, ki je po spontanem pogovoru sam podal željo po razvoju športne konjereje na fakulteti. Pred tem je konjerejo predaval profesor doktor Gjoko Bunevski, ki je za voljo tega prihajal iz Makedonije. Profesorja Bunevskesa se je v pedagoškem procesu ohranilo kot gostujočega predavatelja in se ga bo tudi v prihodnje. S svojim znanjem s področja konjereje je nepogrešljiv. Ta potreba in potreba laične javnosti s strani študentov je bila tako močna, da je dozorela do te meje, da smo se začeli aktivno pogovarjati, da bi prevzel predavanja in predmet od profesorja Bunevskega. *Takrat sem začel tudi razmišljati, da na območju Evropske unije nimamo priznanega inštituta za športno konjerejo.* Poleg tega nisem zasledil nobenih resnih znanstvenih objav s področja športne konjereje. V ameriški zvezni državi Nevadi obstaja podoben inštitut, kjer imajo to prednost, da je konjeniški šport veliko bolj cenjen in razvit. V treh letih delovanja Inštituta je do sedaj na to temo nastalo že kar nekaj diplomskih in magistrskih del. Prav tako smo uspeli pridobiti tudi pilotni projekt in ŠIPK projekt. Objave so bile v mednarodno priznanih revijah kot sta Journal of Animal and Feed Sciences in Journal of Applied animal research. S tem smo dobili potrdilo, da so raziskave, ki jih opravljamo v okviru Inštituta, priznane tudi s strani mednarodne javnosti. Tukaj moram izpostaviti tudi profesorja doktorja Janženkoviča, ki je že v okviru moje diplomskenaloge zaznal potencial. Združila sva njegovo strokovno znanje in moje izkušnje. Rezultat tega je bila moja diplomska naloga.

Kakšni so dolgoročni in kratkoročni cilji glede delovanja Inštituta?

Kratkoročni cilji so predvsem povezovanje jahalnih klubov in društev v Sloveniji z istimi konjeniškimi disciplinami in opozarjanje ter izpostavljanje ovir in potreb po razvoju konjeniškega športa na KZS in FEI.

Kratkoročni cilj v okviru znanosti je zagotovo tudi vzpostavitev t.i. dislocirane enote Inštituta za športno konjerejo v praksi, če bo to možno in izvedljivo. Kot dolgoročni cilj si želim predvsem uveljavitve v mednarodnem prostoru, ki je možna z mednarodnimi objavami in s pridobivanjem prepoznavnosti.

Za leto 2018/2019 ste prejeli priznanje za najboljšega redno zaposlenega visokošolskega učitelja. Kaj vas pri opravljanju vašega dela najbolj veseli in kaj mislite, da so glavne lastnosti dobrega učitelja?

(smeh) To je zame zelo težko vprašanje. Mislim, da bi to morali vprašati študente, ki so me tisto leto tako ocenili. Moj način dela pri predmetu Konjereja in konjeništvu ni vezan samo na predavanja. Ta predmet je izbirni in si ga izbere več študentov, kot jih lahko sprejemem. Predmet je z razlogom fokusiran na mesec maj, saj takrat želim in pričakujem, da bomo lahko opravljali več praktičnih vaj, saj z njimi študenti dobijo stik s konji in več znanja, ki ga lahko uporabijo v praksi. Naši študenti – predvsem na prvi stopnji – pričakujejo od nas, da jim podamo teoretično, strokovno in praktično znanje. *Spodbujam kritično razmišljanje pri študentih in od njih pričakujem ter želim, da v predmet vnesejo čim več samoiniciative.* Menim, da bo naš študent znal argumentirati svoje kritično razmišljanje, kar pa je nemogoče brez strokovnega znanja. Ne obremenjujem jih z visoko znanostjo, saj se bodo v njej lahko izpopolnjevali, če bodo želeli, na drugi ali tretji stopnji. Vsekakor pa mora profesor imeti široko strokovno znanje, saj brez tega ni dober strokovnjak.

V zadnjem letu se najverjetneje tudi vi zaradi nastale Covid-19 situacije, kot vsi ostali učitelji, predavatelji, pedagogi, srečujete z drugačnimi oblikami predavanj in vaj.

Osebnostno menim, da je pristop, ki se je zaradi nastale situacije vzpostavil do študentov trenutno razumen, za neke normalne razmere pa nenormalen. Na takšen pristop smo se morali privaditi. Glede na rezultate študij in raziskav, ki ocenjujejo uvedbo takšnega pristopa pa se zna zgoditi, da bo delo na daljavo postalo del našega vsakdanjika.

Ste najmlajši profesor na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru, kje se vidite čez 10 let? Kakšni so vaši cilji in ambicije?

Do sedaj se mi marsikaj ni izšlo po načrtih. V prvi vrsti mi je cilj in želja ostati na fakulteti. Prišel pa je tudi čas, da se pri svojih 32-ih letih odločim in moram reči, da sem tudi se, za ustvarjanje bolj mirnega in družinskega življenja. To pa si želim ohraniti povezano s konji in ostalimi živalmi.

- intervju Tina Lešnik

KRISTJAN ČEH

Vrhunski mladi atlet iz Podvincev pri Ptuj, slovenski in evropski prvak v metu diska ter kandidat za prihajajoče olimpijske igre v Tokiu. Tako ga pozna svet, sošolci pa ga poznajo kot prijaznega, preprostega in vedno nasmejanega orjaka, ki kadarkoli rad priskoči na pomoč. Vse to in še več je Kristjan Čeh, študent 2. letnika Agronomije na naši fakulteti.

Pozdravljen Kristjan in najlepša hvala, da si si kljub svojemu natrpanemu urniku vzel čas za odgovore! Najprej bi ti želela postaviti čisto splošno vprašanje, namreč, bi se nam lahko predstavil v nekaj stavkih? Sem Kristjan Čeh, visok 206cm.

Sem študent agronomije in hkrati tudi profesionalni metalec diska.

Večina pravi, da sem zelo nadarjen za disciplino, v kateri tekmujem. Moja največja želja pa je, da nekoč posežem tudi po najvišjih odličjih.

Obiskuješ 2. letnik Agronomije na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede. Kaj je botrovalo k temu, da si se odločil prav za ta študij?

Kmetijstvo me že od nekdaj zelo veseli in mi je precej domače, zlasti ker imamo doma kmetijo. Vajen sem tovrstnega dela, saj pri kmečkih opravilih pomagam že vse od malih nog. Navsezadnje sem se za ta študij odločil tudi zato, ker se na tem področju vidim tudi po svoji končani športni karieri.

Kakšne želje imaš po končanem študiju? Boš študij nadaljeval ali se striktno posvetil samo svoji športni karieri?

Zaenkrat ne razmišljam drugega kot samo to, da dokončam študij Agronomije, ter nato zvesto nadaljujem s svojo športno kariero.

Kako pa je videti povprečen dan vrhunskega športnika? Ali to pomeni zgodnje prebujanje in celodnevni treningi z zelo malo prostega časa? Kakšen je tvoj vsakdan?

Da, res je, prostega časa je res bolj malo, pa vendar se ga nekaj tudi najde. Zbudim se običajno okoli 8. ure, zajtrkujem ter se pripravim na prvi trening, ki je metalski. Ta trening praviloma traja od 10. do 13. ure. V tem delu treninga izpopolnjujem svoje tehnike metanja. Za tem sledi kosilo ter mogoče nekaj počitka ali pa se posvetim kakšnim drugim obveznostim doma na kmetiji ali drugod. Nato sledi drugi trening, ki traja od 18. do 21. ure in je ponavadi v fitnesu. Tukaj krepim svoje mišice in delam na moči. Po treningu si privoščim večerjo in tako se moj dan tudi zaključuje.

Vemo, da se profesionalno ukvarjaš z metom diska, suval pa si tudi že kroglo. Če bi imel možnost, v kateri drugi športni disciplini bi se še preizkusil?

Seveda pa bi se želel preizkusiti tudi v kakšnem drugem športu, vendar samo za razvedrilo – profesionalno se vidim samo kot metalec diska.

Kar se tiče atletike, sem se uspel preizkusiti že v večinoma vseh disciplinah, seveda ne profesionalno, temveč za zabavo.

V zadnjih letih se je tvoja športna kariera povzdignila v nebo. Leta 2019 si tako na Švedskem postal evropski prvak, v lanskem letu si za skoraj štiri metre izboljšal 21 let star rekord (64,79 metrov) Igorja Primca, postavil šesti najboljši rezultat na svetu ter pridobil naziv Najbolj obetavne športne osebnosti leta in Naj atleta, letos pa si sezono začel z izpolneno normo za nastop na OI v Tokiu. To je seveda le peščica dosežkov, ki bi jih lahko naštevali še v nedogled. Na katere pa si ti najbolj ponosen in zakaj ter kakšni so tvoji cilji v bodoče?

Vsekakor sem najbolj ponosen na evropski rekord iz U23, ki je meril 68,75 metrov in sem ga vrgel lansko sezono, ter seveda na naslov evropskega prvaka kategorije U23. V bodoče pa so moji cilji vsekakor visoki, kot najbrž pri vsakem športniku. Želim si kakšnega odličja na največjih tekmovanjih ter preseči magično mejo z metom preko 70 metrov.

Udeležba na olimpijskih igrah so sanje vsakega športnika. Tvoje sanje se bodo izpolnile letos v Tokiu, kjer nas zastopaš prvič, pa gotovo ne zadnjič, saj te že čez štiri leta lahko pričakujemo na OI v Parizu. Kaj pričakuješ od njih in kakšne preizkušnje te čakajo prvič?

Lahko rečem, da za prvo udeležbo na OI moji cilji oziroma pričakovanja niso tako visoka, saj so to zame prve Olimpijske igre in še nimam občutka, kako tam stvari potekajo. Pravzaprav bi težko rekel, kaj pričakovati. Nek realen cilj, ki ga imam zastavljenega, pa je seveda dosežen finale na Olimpijskih igrah. Za Olimpijske igre v Parizu, ki bodo čez štiri leta, pa

si brez dvoma že lahko postavim kakšen višji cilj: z metom dosežena kolajna.

Prepričana sem, da je tempo življenja športnika pod vsemi fizičnimi in psihičnimi pritiski zelo naporen in da včasih pride tudi dan, ko zmanjka motivacije in se ti preprosto ne da. Od kod v teh trenutkih črpaš vso motivacijo za treninge in študij hkrati? Kako se spopadaš s stresom, ki ga ob tem doživljaš?

Res je, včasih stvari niso takšne kot si jih zamišljaš in predstavljaš. Dan je dostikrat prekratek za vse kar si zadaš in imaš na urniku. Ampak na srečo lahko zase rečem, da še zaenkrat vse dobro obvladujem in si znam čas tudi primerno razporediti. V tistih trenutkih, ko pa mi motivacije za delo zmanjka, pa se vedno spomnim na svoje cilje, ki jih lahko dosežem le z tem,

da za njih delam. Seveda pa so mi v motivacijo tudi dosedanja dosežki in vzpodbude domačih.

Zavedamo se, da je v svetu športa kariera po večini odvisna od samega zdravja športnika. Seveda o tem zelo neradi razmišljamo, pa vendar: kaj je tvoj rezervni načrt v primeru poškodbe ali česa podobnega, zaradi česar bi bil primoran končati s treningi in tekmovanji?

Po pravici povedano rezervnega načrta nimam. Bi pa se po mojem mnenju v tem primeru posvetil delu na kmetiji, ki me tako ali tako tudi veseli. Vsekakor pa zelo nerad razmišljam o tem, da bi moral svojo športno kariero zaključiti predčasno in upam, da do tega tudi nikoli ne pride.

Star si 22 let. Kaj bi predlagal mlajšemu sebi? Kakšen življenjski nasvet bi si dal? Bi morda storil kaj drugače kot si?

Lahko rečem, da sem v svojem življenju zadovoljen z vsem, kar sem doživel, kar se mi je zgodilo ter na kakšen način. Zato mislim, da ničesar ne bi spremenjal. Sam pa najbolj verjamem v to, da se vse, kar se ti v življenju zgodi, zgodi z razlogom in to je tudi moje vodilo skozi življenje.

Zahvaljujem se ti za tvoje iskrene odgovore! Želim ti, da izpolniš svoje cilje tako v športu kot drugod ter še naprej nizaš uspehe v svetu atletike. Prepričana sem, da bomo o tvoji karieri lahko slišali še veliko, ter držimo pesti za uspešno uvrstitev na OI v Tokiu.

ALI VEŠ?
Gozdovi

Ali veš, da v gozdovih živi približno 80 % svetovne kopenske biotske raznolikosti?

- intervju Katja Stojnšek

TIMOTEJ HORVAT

V začetku meseca maja bo tretja obletnica, odkar se je mag. Timotej Horvat, naš bivši študent, zaposlil na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor. Timotej je obiskoval prvo in drugo stopnjo bolonjskega študija na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede.

Univerzitetni študijski program prve stopnje in študij kmetijstva na drugi stopnji, z izbirnim modulom živinoreja, sta ga pripeljala

Fakulteta je zgolj odskočna deska

v popolnoma drugo stroko; danes namreč opravlja delo terenskega svetovaleca na področju poljedelstva in pridelave krme. Čeprav je minilo že nekaj let odkar je zapustil predavalnice, se Timotej rad spominja najlepših let našega življenja – študentskih let.

Kako bi se opisal v nekaj stavkih?

Sem zelo delavna oseba, ki je vedno pripravljena na nove izzive. Kadar prihaja do kakšnih konfliktov se raje umaknem, saj nisem oseba, ki bi se spustila v konflikt. Predvsem pa se poskušam prilagoditi trenutnim razmeram v kmetijstvu.

Kako je potekala tvoja izobraževalna pot?

Končal sem III. gimnazijo v Mariboru. Ko sem izbral fakultete, na katere se želim vpisati, sem kot prvo možnost zapisal takrat še imenovano kmetijstvo UNI, drugo možnost sem izbral smer Naravoslovje na Fakulteti za naravoslovje in biologijo, kot tretjo možnost sem izbral študij Veterine v Ljubljani. Takrat omejitev vpisa ni bilo, tako da sem bil sprejet na Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede. Tako se je začelo (smeh). Končal sem triletni bolonjski študijski program, kar takoj mi je tudi uspelo napisati diplomu (smeh). V tretjem letniku smo izbrali usmeritev; takrat

sem se odločil za živinorejsko smer. V istem letu, po zagovoru diplome, sem se vpisal na drugo stopnjo magistrskega študija. Izbral sem smer Kmetijstvo, modul Živinoreja. Izpiti niso bili problem, saj sem jih opravil v izpitnih rokih, vendar se je malce zakvačkalo pri pisanju magistrske naloge (smeh), saj sem jo pisal več kot leto dni.

Na magisterij sem se vpisal leta 2013, magistriral pa sem februarja 2017, tako je moj magisterij kar dolgo trajal (smeh).

Ali si bil med študijem vključen v kakšne občudijske dejavnosti?

Ja, seveda. Že v drugem letniku sem bil član Študentskega sveta fakultete, dve leti pa sem bil član Senata FKBV.

Vodil sem tudi športno ligo na naši fakulteti, bil sem torej koordinator za šport. Pod mojim vodstvom smo osvojili drugo mesto v odbojki (smeh).

Dve leti sem bil tudi v Komisiji za interesne dejavnosti za študente (KIDŠ), od tega sem bil eno leto predsednik. Prav tako sem bil dve leti član Študentskega sveta Univerze v Mariboru. Kar nekaj teh dejavnosti se je tako prekrivalo - v Študentskem svetu FKBV sem bil kar 5 ali 6 let. No, od drugega letnika in potem do konca študija. V letu, ko sem vzel absolvent, nisem bil več član Študentskega sveta.

Takrat je bilo vključno z mano v Študentskem svetu okoli 7-8 članov.

Kako so ti pridobljena znanja na fakulteti koristila na nadaljnji karierni poti? Pri katerem predmetu meniš, da si pridobil najbolj koristno znanje?

Moje trenutno delovno mesto je terenski svetovalec za poljedelstvo in pridelavo krme. V bližnji prihodnosti bom postal specialist za poljedelstvo. Od vsega pridobljenega znanja mi je najbolj koristil predmet Poljščine, ki ga je predaval prof. Bavec.

Kljub vsemu pa je bilo to premalo za situacije, ko moraš kmetu strokovno svetovati. Meni so bili zelo zanimivi predmeti, pri katerih so izvajalci predmeta predavali na zanimiv način, ki je študente res pritegnil, ki je bil meni eden izmed najljubših profesorjev, saj so bila njegova predavanja svetovna, če lahko tako

Kot primera dobrih predavateljev bi rad izpostavil prof. dr. Črtomirja, pri katerem sem delal magistrsko nalogo, ker sta me ekonomika in marketing zelo zanimala in prof. dr. Jenžekoniča,

rečem. Predavanja so bila izvzeta iz življenjskih izkušenj. Menim, da se iz tako podane snovi lahko študentje največ naučimo, saj zgolj teoretično znanje v praksi ne koristi veliko. V sklopu službe hodim na veliko izobraževanj. Zelo je zaželeno, da se jih udeležujemo tako v Sloveniji kot v tujini. Vsekakor mi je fakulteta dala zelo dobro osnovo in željeno stopnjo izobrazbe, ki jo potrebujem za to službo, za katero je zahtevana sedma stopnja izobrazbe bolonjskega magisterija.

Kako se je začela tvoja zgodba z zavodom?

Takoj ko sem magistriral sem se zaposlil v podjetju Tecnozoo. To je italijansko podjetje, ki izdeluje vitaminske dodatke in ostale dodatke za vso gojeno živino - tudi za kamele (smeh). Delo sem opravljal enajst mesecev. Bil sem trgovski potnik za njihove proizvode v severnovzhodni Sloveniji. Precej časa sem preživel v avtu, kar mi ni ugalalo. Odločil sem se, da tega ne želim več početi. V tistem času je bil po naključju razpis za pripravnika tukaj na Kmetijskem zavodu Maribor. Prijavil sem in opravil razgovor. Že isti dan me je klicala gospa Simona Hauptman iz KZM in mi povedala, da sem ustrezen kandidat. Moje delo se je začelo precej hitro - že 1. maja 2018. Tako, še malo in bo tretja obletnica (smeh). Že od začetka delam v poljedelski pisarni, kjer sem prejel zelo veliko znanja, več kot sem ga kadarkoli imel. Največja zasluga gre zagotovo gospe Dragi Zdravec, kot tudi gospe Miši Pušenjak, gospe Marjeti Miklavc in doktorici Tamari Korošec. Nas pet dela v isti pisarni. Lahko bi rekel, da sem obkrožen z enciklopedijami, če se lahko tako izrazim (smeh).

Katero področje pokrivaš?

Pokrivam področje poljedelstva in pridelave krme.

Problematika. S katerimi nevšečnostmi se najpogosteje srečuješ? Kako jih najpogosteje rešuješ?

Moja naloga kot svetovalec je izdelovanje gnojilnih načrtov, svetovanje o vsem, kar je povezano s poljedelstvom, to so: setve, obdelava tal, oskrba s hranili, spravljanje pridelka, na koncu pa tudi prodaja. Običajno kmetje pokličejo po telefonu in predstavijo problem. Kot svetovalec v dani situaciji svetujem, kaj je najboljša rešitev.

Včasih rešitev, ki predstavlja večji finančni strošek, ni najbolj pogodu kmetu.

Pogosto so nekateri kmetje precej svojeglavi, pokličejo nas, ko je že pepel, ne takrat, ko je začelo goreti - če se lahko tako izrazim. V takem primeru je požar težko pogasiti. Kmetje so si med seboj precej različni, nekateri nas pokličejo, če bomo prišli, da si pogledamo njive in polja. Tisti dosegajo tudi pridelke v neizmernih količinah. Poleg tega so pripravljeni sodelovati v raznih poskusih.

Kakšne kvalitete se pričakujejo od študentov, ki bi radi oziroma bodo v prihodnosti opravljali enako delo kot ti?

Predvsem morajo biti odprti do novega znanja, do izobraževanja. Fakulteta je zgolj odskočna deska. Šele ko prideš na teren, se naučiš, kako se odzvati v določeni situaciji. Morda je vredno poudariti, da na fakulteti manjka praktičnega dela. Seveda so pomembna znanja komunikativnost, nastopanje pred ljudmi, dejstvo, da nobeno vprašanje ni neumno prav tako odgovor, prepričanje vase ..., Naj jih ne skrbi, katere velike živine - če lahko tako rečem - te poslušajo, zastopati je potrebno svoje stališče. Super je, da so zelo odprti, dostopni. Velika prednost je tudi v znanju tujih jezikov.

Kaj svetuješ zdajšnjim študentom? Kakšna misel, nasvet v študiju ...

Naj bodo odprti do novih znanj, naj se udeležujejo vseh predavanj in vaj, čeprav prva niso obvezna. Sam sem le redkokdaj manjkal, zato mislim, da sem odnesel še veliko več znanja. Pomembno je učenje tujih jezikov. Svetujem jim tudi, naj se udeležujejo čim več izobraževanj, kjer se morda komu porodi kakšna ideja ali navdih za naprej. Seveda pa jim svetujem tudi druženje z istomislečimi sovrstniki - to je zlata vredno (smeh).

Ali bi našim bralcem zaupali kakšno anekdoto iz tvojih študijskih let?

Je še tisti kavč v študentski pisarni? Tisti kavč sva v pisarno odnesla s sošolcem, še isti dan je prodekan na njem malce zaspal (smeh) - kratek popoldanski počitek.

Zelo dobro se spomnim tudi motivacijskih vikendov. Vsako leto smo jih organizirali za dva ali tri dni, v raznih termah. Vse dni smo imeli tudi delavnice ali ogled dobre prakse. To so bile najboljše zadeve v sklopu Študentskega sveta.

NOVA

OBZORJA

Nadvojvoda Janez 38

Prednosti in slabosti šolanja na daljavo 39

Prehranska kriza 41

Prepoznavanje označb 43

4

SKOK V ZGODOVINO NADVOJVODA JANEZ - NIKA GREGORIČ

Zgodilo se je v drugi polovici sedemnajstega stoletja, 20. januarja 1782, v Firencah v palači Pitti. Njihovo rojstno ime je bilo Johann Baptis Josef Fabian Sebastian, ljudsko imenovan kot Nadvojvoda Janez. Kot trinajsti izmed šestnajstih otrok, deveti sin očeta velikega vojvode Toskane, brata avstrijskega cesarja Jožefa II., kasnejšega cesarja Leopolda II. in matere Marije Ludvike Burbonske, hčere takratnega španskega kralja Karla III. Ime Johann, ki so mu ga dodelili, je bilo precej nenavadno za Habsburško družino, podali so mu ga v čast Janeza Kresnika, zavetnika Firenc.

Želja njegovega očeta cesarja Leopolda II. je bila, da Janez postane vojak, vendar je že kot otrok je kazal veliko zanimanje za učenje.

Neizmerno ljubezen je gojil do kmetijstva, živali, rastlin in pravzaprav vsega, kar je povezano z naravo. Prekusil se je v mnogih poklicih. Poleg zajetne vojaške kariere je bil vodja avstrijske vlade in nemški regent, župan Stainza. Pripisujemo mu mnoga častna dejanja. Predvsem se je zavzemal za preproste ljudi. Posebno mesto v njegovem srcu sta imeli Tirolska in Štajerska dežela.

Z izpolnitvijo svojih sanj in življenjem z naravo ni zadostil le svojim želja, temveč je pripomogel k razvoju kmetijstva, spodbujanju ljudi v življenje z naravo. Poleg tega je pripomogel tudi k razvoju gospodarstva. Po svetu je bil znan – tako v sloju meščanstva in podjetnikov, kot tudi v kmečkem sloju – kot dobrodušen in ljubezniv človek. Za svoje domovanje je izbral Gradec, glavno mesto tedanje Štajerske dežele, kjer je preživel najlepše dni svojega življenja. Dobroto je delil na vseh področjih.

Na Štajerskem in v deželi Kranjski je pustil poseben pečat, saj je bil podpornik in prijatelj gospodarskega in obrtnega lista Novicam. Po njegovi zaslugi so ustanovili Štajerski deželni arhiv in v Vordernbergu odprli rudarsko in železarsko šolo.

Sodeloval je pri ustanovitvi Anine bolnišnice v Gradcu, Štajerske hranilnice, zavarovalnice Grazer Wechselseitige, danes znano pod imenom Grawe.

Tam se mu je porodila zamisel o ustanovitvi Kmetijske družbe, ki je nastala v Gradcu. Kmalu za tem sta bili ustanovljeni podružnici v današnjem Mariboru in Celju. Med mnogimi slovesi in ustvarjanjem nikoli ni pozabil na kmetijstvo. Prav poseben odnos je negoval do vinogradništva. Zelo dobro je poznal razmere ob Renu in kakovost tamkajšnjih vin, zato se je odločil za prenos tistih sort v štajerske kraje. Kupil je posestvo v okolici Limbuša in Peker, danes znano pod imenom Meranovo. Vinogradi so postali tako ugledni in prepoznavni, da so na Meranovem ustanovili prvo vinogradniško šolo na štajerskem.

PREDNOSTI IN SLABOSTI ŠOLANJA NA DALJAVO - TJAŠA PANGERL

Do sedaj smo se že vsi navadili nepredvidljivega življenja, ki nam ga kroji epidemija Covid-19. Ukrepi se spreminjajo iz tedna v teden, mi pa se nanje bolj ali manj uspešno prilagajamo.

Trenutno vprašanje za milijon dolarjev je, ali je znanje, ki smo ga pridobili v času epidemije, enako kvalitetno, kot če bi predavanja in vaje izvedli v živo.

Na začetku epidemije, marca 2020, smo se vsi študenti in profesorji Univerze v Mariboru praktično čez noč naučili uporabe programa Microsoft Teams. Pojavila so se mnoga vprašanja o nadaljevanju študijskega leta, opravljanju laboratorijskih vaj in preverjanju znanja. Danes se nam zdi že povsem normalno, da nam laboratorijske vaje demonstrirajo profesorji in da veliko večino izpitov opravimo ustno.

Vsakemu posamezniku se je ob začetku epidemije spremenilo študentsko življenje. Vsaka sprememba ima prednosti in slabosti. V nadaljevanju si lahko preberete nekatere pozitivne in negativne plati, ki sem jih v nastali situaciji našla jaz, mnenje pa so podali tudi nekateri študenti in profesorji.

PREDNOSTI

- Študenti, ki so doma iz bolj oddaljenih krajev, prihranijo čas, ki bi ga sicer porabili za vožnjo.
- Možnost večkratnega ogleda predavanj, če profesor dovoli snemanje.
- Lažje spremljanje predavanj, saj nam večina profesorjev že vnaprej pošlje prosojnice, na katere si lahko dopisujemo razlago.
- Dogodkov, ki jih organizira Študentski svet FKBV UM, se lahko udeležimo tudi, če sicer ne bi imeli časa biti fizično na kraju dogodka.
- Univerza v Mariboru je naredila velik korak naprej v digitalizaciji, saj vsa predavanja, vaje, preverjanja znanja in seje komisij ter senata potekajo preko spleta.

SLABOSTI

- Slabša kvaliteta komunikacije s profesorji.
- Študenti se med seboj ne poznajo – letos sem se vpisala na študijski program druge stopnje Agrarna ekonomika in s sošolci smo se videli le prvi mesec predavanj, kasneje pa smo komunicirali le preko Facebook-a in Microsoft Teams-a in iskreno, ne vem če bi vse spoznala, če bi jih nekje srečala v živo.
- Obštudijske dejavnosti so odpovedane (ni zabav na Štuku, dolgo ni bila mogoča vadba v UŠC Lona Štuklja) ali predstavljene na splet (tečajji tujih jezikov, dogodki, ki smo jih organizirali v našem Študentskem svetu – Tikva, predavanje o preusmeritvi v ekološko kmetijstvo, Študentska tržnica).
- Študenti, ki živijo v krajih s slabšo internetno povezavo ali imajo slabšo računalniško opremo težje spremljajo predavanja in opravljajo študijske obveznosti.
- Oteženo je delo v skupinah, saj preko spleta težje potekajo diskusije in se pripravljajo seminarske naloge.
- Problem miru: večina študentov še vedno živi v skupnem gospodinjstvu s starši in/ali sorojenci, kar predstavlja problem sodelovanju pri študijskih obveznostih.

MNENJA ŠTUDENTOV

Ana, 1. letnik agrarne ekonomike:

»Šolanje na daljavo mi na nek način ustreza, saj sem pridobila čas, ki sem ga pred tem izgubila z vožnjo in posledično sem bila bolj produktivna doma, saj sem obveznosti poskušala opraviti v najkrajšem možnem času. Definitivno pa mi manjka stik s sošolci in profesorji, saj bi marsikateri problem, ki se mi je pojavil, lažje rešili v živo.«

Matej, 2. letnik kmetijstva:

»Meni šolanje na daljavo zelo odgovarja, saj sem zraven faksa že redno zaposlen in lahko lažje sledim predavanjem, ki so na daljavo. Slabost je, da se niso izvajale praktične vaje, ker je to na daljavo težje.«

Študentka 3. letnika živiloreje:

»Predvsem predavanja na daljavo mi ustrezajo, saj si lahko bolje organiziram čas. Ker imamo urnik precej poln, bi se v živo težje udeležila vseh predavanj. Ob rednem spremljanju predavanj na daljavo nimam večjih težav s snovjo, kot če bi bila v živo. V živo bi si želela praktičnega izvajanja vaj.«

ALI SI VEDELA? Rastline in fotosinteza

Rastlina v procesu fotosinteze izdeluje sladkorje, ki jih potrebuje za rast, vendar ji sladkor, ki je produkt fotosinteze, daje le ogljikove hidrate, medtem ko rastlina za rast potrebuje tudi dušik, fosfor in ostala hranila. Od kod jih torej dobi? Iz tal.

MNENJA PROFESORJEV

Prof. dr. Karmen Pažek, prodekanja za izobraževalno dejavnost:

»Od 20. 10. 2020 izvajamo študijsko leto 2020/2021 na daljavo. Slednje pomeni, da smo imeli fizično obliko pedagoškega dela z večino študentov le dobra 2 tedna. Posebej tukaj izpostavljam študente 1. letnikov, ki niso uspeli niti dodobra spoznati okolja, predavateljev, študijskih kolegov in fakultete nasploh. Verjamem, da je bil zanje prehod na delo na daljavo, najtežji in najbolj zahteven. Priznati moram, da so se ostali študenti odlično prilagodili načinu dela, prav tako pedagoški sodelavci. Kar se tiče opravljenih študijskih obveznosti, imamo na fakulteti le manjši zaostanek – v glavnem gre za predmete, ki so neposredno vezani na proizvodni proces oz. čas, vegetacijo, itd.«

V primerjavi z ostalimi članicami Univerze v Mariboru, imamo opravljeno večino pedagoškega oziroma študijskega dela, za kar gre zahvala vsem predavateljem, asistentom, tehničnemu osebju, strokovnim službam in seveda vsem študentkam in študentom.

Po drugi strani pa opažam, da smo vsi skupaj, kljub vsem omejitvam in težavam ter dodatnemu delu, ki so ga prinesle omejitve, opravili skokovit napredek pri uporabi IKT tehnologije in drugih metod za delo. To je v bistvu pozitivna "stran" dela na daljavo.«

Asist. mag. Maša Primec:

»Glede na to, da vodim le praktične laboratorijske vaje, moram priznati, da v šolanju na daljavo ne vidim nobene prednosti, saj je smisel laboratorijskih vaj dejansko delo v laboratoriju in je fizična prisotnost zato nujno potrebna, sicer vaje niso učinkovite. Sicer smo vse vaje izvedli demonstracijsko in se trudili z vključevanjem študentov v aktivnosti, vendar verjamem, da ob vsakodnevem gledanju v ekran, zmanjka zagnanosti za aktivno sodelovanje.«

Viš. pred. Miran Podvršnik, mag.:

»Izvedba predavanj na daljavo je lahko učinkovita in se z njo strinjam, kar pa ne velja za laboratorijske in seminarske vaje, saj je tam zelo pomemben medsebojni stik predavatelja in študenta. Na daljavo predavatelji velikokrat ne dobimo ustrezne povratne informacije, ali študenti obravnavano materijo razumejo ali ne, kar se v predavalnici ali na terenu takoj opazi ter omogoča dodatno razlago. Na terenu se študenti srečujejo z demonstracijskimi prikazi, posameznih opravil, metod, sami praktično preizkusijo določene segmente, organiziramo tudi ogled kmetij, kar na daljavo ni možno izvesti.«

PREHRANSKA KRIZA NAM TRKA NA VRATA - ANJA PEČOLER

Hej, ti! Se kdaj vprašaš, kakšno pot je prepotovala hrana, ki ti je na voljo? Kdo jo je pridelal, kako in kje? Kdo vse ima vlogo, da je hrana v tvojih rokah in ti to lahko tudi odvzame? Si kdaj pomislil/a, da lahko na to vpliva popolnoma vsak dogodek, ki ga preberemo in vidimo v politični sceni ter naravnih katastrofah, vendar se nas ne dotaknejo tako močno, kot če bi se zgodile pri nas? Točno o tem ti želim nekaj na kratko povedati.

SLOVENIJA IN SAMOOSKRBA

Če smo se kot študentje v Mariboru kdaj ozrli okoli sebe, smo lahko opazili, da po lepih zelenicah in prostorih za vrtničke že dolgo zelo mogočno rastejo novi nakupovalni centri, nove bencinske postaje in nova stanovanja. Torej nam prostor za potencialno pridelavo hrane (pa četudi majhno, domačo) zasede beton. Podatki Statističnega urada Republike Slovenije kaže, da smo v letu 2017 imeli pri žitih 63 %, medu 45 %, zelenjavi 39 %, krompirju 50 % in pri svežem sadju le 21 % samooskrbo. V letu 2019 smo po navedbi RTV SLO, ki kot vir navaja Statistični urad Republike Slovenije, bili nekoliko bolj uspešni pri samooskrbi. Pri žitu (za 5 %) in sadju (za 27 %) se nam je samooskrba zvišala, pri zelenjavi pa se stanje ni spremenilo. Najbolj samooskrbni smo pri mesu (81 %) in jajcih (96 %).

Vseeno pa se moramo zavedati dejstva, da – kljub visoki samooskrbi z mesom v Sloveniji – dobimo veliko uvoženega mesa, odkar je trg Evropske unije odprt.

Zares vemo kaj se dogaja okoli nas?

PA KAJ IMA TUJINA OPRAVITI Z DOMAČIM TRGOM?

Globalni trg je vse bolj razgiban, hrana potuje čez cel svet. Zaradi tega je bila tudi Avstralija (pred katastrofalnimi požari) ena od zelo pomembnih izvoznih hrane. Njihovi kmetovalci so obupani in v hudih dolgovih, saj dežja niso videli že 4 leta. Krmo so dovažali z drugega konca kontinenta ali pa iz sosednjih kontinentov, da so obdržali svoje črede. Izvažali so pšenico, ječmen, goveje meso vse do ZDA, na Japonsko, Kitajsko in v Indonezijo. Po takšni naravni katastrofi pa Avstralija pade v vlogo uvoznika. S tem preobratom v globalni distribuciji hrane bodo cene višje in povpraševanje se bo povečalo. Mogoče je to lahko priložnost za nekatere pridelovalce surovin, ki bodo primanjkovali. Moramo se zavedati, da primanjkljaj surovin na trgu pomeni višje cene hrane po vsem svetu. Kot navaja Sara Menker v Ted talks, se nam do leta 2027 globalno gledano obeta hudo pomanjkanje hrane. Po tem sklepanju se bo hrana v prihodnosti vedno bolj dražila.

S kmetijskimi površinami, ki so nam na voljo in intenzivnostjo pridelave še vedno ne bomo zmogli hraniti naraščajoče populacije, hkrati pa uničujemo edini prostor, ki ga imamo za življenje.

Edina trajnostna rešitev za ohranitev okolja je ekološka pridelava, ki pa do točke, ko si mora zemlja opomoči od intenzivne pridelave daje manjši pridelek kot intenzivnejša pridelava. V tej smeri imamo v Sloveniji vseeno še velik potencial glede na to, da se veliko kmetijskih površin trenutno zarašča.

HRANA, NAFTA IN PODNEBNE SPREMEMBE

Bili smo priča Ameriško-Iranskemu sporu, ki je z ubojem generala privedel do močnega nihanja cene nafte. Glede na pridelavo, predelavo in transport so to visoki, nepredvidljivi stroški, ki lahko vplivajo na podražitev hrane. V tem primeru se s tem podražijo tudi umetna gnojila, škropiva, pogonska goriva za stroje in prevoz, plastična embalaža in drugi deležniki odvisni od nafte. Anton Komat (okoljevarstveni aktivist) navaja: »Pet največjih korporacij sveta obvladuje prehransko verigo, zdravila, gensko tehnologijo, semena, farmacijo. Hrano in zdravje! V Iraku cilj agresije niso bila le naftna polja, temveč tudi centralna genska banka z zbirko 8 tisoč varietet žitaric nekdanjega območja Mezopotamije. Vsaka lastnost ene same stare sorte je vredna 35 do 65 milijonov dolarjev, 8 tisoč vzorcev, ki jih je vojska odnesla, torej pomeni neprecenljivo vrednost. To predstavlja nadzor nad svetovno prehrano.«

Korporacije
nas držijo
v pesti vse
od hrane do
zdravja!

Na severu, kot navaja Paul Beckwith, pa smo prav zaradi nafte priča drastičnemu taljenju Severnega pola, ki lahko izgine v roku petih let. Izhajanje metana iz severne Sibirske police in zaradi mnogih drugih faktorjev se nam v kratkem času obeta dvig povprečne globalne temperature do 3°C ali več. Zastrahuječe je tudi poročilo UPFSI (United Planet Faith & Science Initiative), da dvig za 2°C pomeni skorajšnje izumrtje človeške vrste, saj je pridelovanje hrane za tolikšno populacijo praktično nemogoče. Zatorej sta samooskrba in zaloga hrane za naš obstoj nujni.

Kot je v svojih predavanjih poudarjal Albert Arnold Gore (nekdanji senator ZDA), se je globalno segrevanje drastično poslabšalo po tem, ko smo začeli množično uporabljati fosilnih goriv za industrijo, transport ipd. Nafta je glavni vir energije sodobnega človeka in obenem naša blaginja in propad, če se ne bomo zbudili. Zato je izjemnega pomena, da pričnemo stvari spreminjati doma, izkoristimo neverjetno naravo in prednosti, ki nam jih naše območje nudi. V kolikor bomo delovali skupaj, podprli en drugega, se posvetili boljšemu jutri, nam lahko uspe. Kljub črnogledim napovedim še vedno lahko ukrepamo v pozitivno smer. Moramo delati in pridelati z naravo.

PREPOZNAVANJE OZNAČB NA PREDPAKIRANIH ŽIVILIH - TJAŠA PANGERL

Na predpakiranih živilih se pojavlja ogromno informacij in označb. Poleg obveznih se pojavljajo tudi prostovoljne označbe, ki nakazujejo višjo kakovost ali posebno obdelavo živila v predelavi. Na predpakiranih živilih je lahko veliko informacij, ki potrošnikom dajejo možnost primerjanja različnih izdelkov in izbire najprimernejšega zanje, vendar jih potrošniki pogosto ne razumejo, ne poznajo ali celo spregledajo. Z diplomskim delom smo želeli izvedeti, ali študenti in zaposleni na naši fakulteti vedo, katere informacije morajo biti na predpakiranih živilih, ali poznajo prostovoljne označbe in če jih poznajo, kako pogosto se odločajo za nakup tako označenih živil.

OBVEZNE INFORMACIJE NA ŽIVILIH

Na vseh predpakiranih živilih mora biti označeno ime živila, seznam sestavin, vse sestavine, ki povzročajo alergene in preobčutljivosti (npr. laktoza, oreški), količina nekaterih sestavin ali kategorij sestavin, neto količina živila, datum minimalne trajnosti ali datum uporabe, posebni pogoji shranjevanja in uporabe, ime ali naziv podjetja in naslov nosilca živilske dejavnosti, država izvora ali kraj porekla, navodila za uporabo, kadar živila ne bi bilo mogoče enostavno uporabiti brez teh navodil (npr. puding), dejanska stopnja alkohola pri pijačah, ki vsebujejo več kot 1,2 volumenskega odstotka (vol. %) alkohola in označbe hranilne vrednosti.

Kakšna je razlika med datumom minimalne trajnosti in datumom uporabe?

Datum trajanja živila lahko, glede na njegove lastnosti, navedemo kot datum minimalne trajnosti ali z datumom uporabe. Datum minimalne trajnosti se nanaša predvsem na kakovost živila in se navaja na živilih z daljšim časom uporabe (npr. moka, testenine). Pred datumom minimalne trajnosti navedemo besedilo "uporabno najmanj do ..." ali "uporabno najmanj do konca ...".

Pri živilih, ki so z mikrobiološkega vidika hitro pokvarljiva (npr. mleko in mlečni izdelki, meso in mesni izdelki) in lahko po krajšem obdobju predstavljajo neposredno nevarnost za zdravje ljudi, se datum minimalne trajnosti zamenja z datumom uporabe. Označba se nanaša na varnost živila in se označuje z navedbo "uporabiti do ...".

Po odprtju živila navedeni roki uporabnosti ne držijo več. Takrat ravnamo po navodilih proizvajalca (npr. "po odprtju hraniti v hladilniku in porabiti v treh dneh").

Prostovoljne označbe na živilih

Poleg obveznih označb se na živilih vse pogosteje znajdejo tudi prostovoljne označbe, ki izkazujejo drugačnost živila od ostalih, podobnih živil.

Ločimo med označbami kakovosti, med katere spadajo ekološki proizvodi, Zaščitena označba porekla, Zaščitena geografska označba, Zajemčena tradicionalna posebnost, Višja kakovost, Izbrana kakovost in Izbrana kakovost - Slovenija. Poleg teh označb obstajajo še označbe, ki izražajo posebno kakovost ali obdelavo živila. V Sloveniji imamo znak Brez GSO, označbo živil, obdelanih z ionizirajočim sevanjem, imenovano Radura, označbo za pravično trgovino (Fairtrade), označbo Halal, oznako soje pridelane v Podonavju (Podonavska soja) in še bi lahko naštevali.

ALI SI VEDELA? Kmetovanje

V Sloveniji vsak dan s kmetovanjem preneha kar sedem kmetij?

Kakšna je razlika med Zaščiteno označbo porekla, Zaščiteno geografsko označbo in Zajamčeno tradicionalno posebnostjo?

Zaščitena označba porekla, ZOP (angl. "Protected Designation of Origin")

je evropska shema kakovosti, ki zajema pridelke in živila, ki so bila pridelana in predelana na določenem geografskem območju. Kakovost in značilnosti teh kmetijskih izdelkov in živil so izključno posledica okolja ter naravnih in človeških dejavnikov. Slovenija je do februarja 2021 registrirala 10 proizvodov in sicer: ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre, Nanoški sir, Kočevski gozdni med, Tolminc, Bovški sir, Kraški med, Mohant, Piransko sol, skupaj s Hrvaško smo registrirali Istrski pršut in Istro.

Zaščitena geografska označba, ZGO (angl. "Protected Geographical Indication")

vključuje pridelke ali živila, ki so bila pridelana ali predelana v določenem geografskem območju, pri čemer je povezava med območjem in končnim proizvodom manj tesna, kot pri zaščiteni označbi porekla. Vsaj ena od faz proizvodnje (pridelava ali predelava) teh pridelkov in živil mora potekati na določenem geografskem območju, po katerem je izdelek tudi poimenovan. Slovenija je do februarja 2021 registrirala 13 proizvodov in sicer: Prleško tunko, Šebreljski želodec, Zgornjesavinjski želodec, Ptujski lük, Kraški pršut, Kraški zašink, Štajersko prekmursko bučno olje, Kraško panceto, Slovenski med, Prekmursko šunko, Kranjsko klobaso, Štajerski hmelj in jajca izpod Kamniških planin.

Zajamčena tradicionalna posebnost (angl. "Traditional Speciality Guaranteed")

je evropska shema kakovosti, s katero se zaščitijo predvsem receptura, način priprave ali njegova sestava. Te kmetijske pridelke ali živila proizvajajo vsi, ki se držijo predpisane recepture, postopka in oblike. Pogoji, ki jih mora kmetijski izdelek ali živilo izpolnjevati, so natančno opredeljeni v specifikacijah. Slovenija je do februarja 2021 registrirala štiri proizvode in sicer: Idrijske žlikrofe, Prekmursko gibanico, Belokranjsko pogačo in Slovensko Potico.

PREPOZNAVANJE IN RAZUMEVANJE OZNAČB NA PREDPAKIRANIH ŽIVILIH

Pri naši raziskavi smo sklenili, da študentje in zaposleni na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede UM zelo dobro poznajo in razumejo označbe na predpakiranih živilih, saj so se odrezali bolje kot anketiranci pri primerljivih raziskavah.

Pri študentih je to verjetno posledica izobraževanja na FKBV UM, pri vseh pa je to lahko posledica tega, da več kot tretjina anketirancev (39 %) med nakupovanjem redno prebere označbe na živilih.

ALI SI VEDEL_A?
Virusi so lahko koristni.

Okužujejo praktično vsa živa bitja, tudi rastline. Kljub temu da nekateri popolnoma uničijo pridelek in povzročijo tudi propad rastline, virusi niso samo škodljivi, saj okužijo škodljivce rastlin in zmanjšajo njihovo razmnoževanje ali pa njihov razvoj celo popolnoma uničijo.

V SVET

PO ZNANJE

Erasmus izmenjava na Portugalskem..... 48

Erasmus študent na izmernjavi v Sloveniji.. 50

Erasmus izmenjava na Norveškem 52

5

ERASMUS IZMENJAVA NA PORTUGALSKEM

Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede svojim študentom ponuja precej možnosti za študij v tujini. Izbira med državami članicami EU in fakultetami, s katerimi ima naša fakulteta sklenjene bilateralne sporazume, je velika. Moja odločitev je bila, da zimski semester 2. letnika na dodiplomskem študiju opravi v tujini.

V sredini septembra 2017 se je začela moja pot na Portugalsko, natančneje v mesto Castelo Branco.

Kot vsak študent, ki se odpravi na izmenjavo, sem obiskala kar nekaj turističnih znamenitosti po celi državi. Z organizacijo ESN CB (Erasmus Student Network Castelo Branco), smo se odpravili na vikend oddih na jug države, kjer je bilo v začetku oktobra vročih 33 stopinj. Med vikendi smo z ostalimi Erasmus študenti obiskovali mesta po celotni državi. Transport je zelo dobro urejen in brez problema prideš na drug konec države v nekaj urah. Država ponuja ogromno zgodovinskih znamenitosti, zato je vikend mnogo prekratek za ogled vseh. Med drugim sem obiskala tudi Azore, otočje sredi Atlantskega oceana in Madeiro, ki sta portugalski avtonomni regiji.

To fakulteto sem izbrala zaradi pestrosti in ujemanja predmetov na gostiteljski in domači fakulteti, pa tudi zaradi drugačnosti podnebja Portugalske, kjer je bila zima precej drugačna kot v srednji Evropi. S podnebjem se pa spreminja tudi rastlinstvo. Fakulteta je bila locirana nekaj kilometrov iz mesta, obdana z nasadi oljk in nasadom kaktusov ter mogočnimi palmami. Predavanja na fakulteti se razlikujejo glede na zahteve

posameznega profesorja. Zaradi manjšega števila rednih študentov in ker sem bila edina Erasmus študentka pri izbranih predmetih, sem bila prisotna na vseh predavanjih in vajah. Predavanja so potekala v portugalsščini, na koncu ure pa so snov obnovili tudi v angleščini, da sem lahko bolje razumela tematiko predavanj. Ob koncu semestra sem opravila tudi pisne izpite in seminarske naloge pri vsakem predmetu. Vaje so potekale na terenu, ogledali smo si kar nekaj bližnjih kmetij, obrezovali trto in oljke, sejali žita in vrtnarili na manjših vrtičkih.

Študij v tujini, ki ga Erasmus program omogoča, daje novo razsežnost v študiju. Ne samo da se zelo utrdi znanje tujega jezika, ki še tako prav pride v današnjih časih, temveč študentom omogoča tudi študij v novem okolju, z novimi ljudmi in v drugačni kulturi.

Kljub urejanju kar precejšnje dokumentacije in vsem pripetljajem, ki se v tujini v novem okolju pripetijo, študentje iz študija v tujini odnesejo veliko pozitivnih spominov, spoznanj, doživetij in seveda znanja.

Vsem, ki radi potujejo, si želijo spoznati novih ljudi in so željni novega znanja, ki ga lahko pridobijo v tujini, priporočam, da se odločijo za to boniteto, ki nam je ponujena.

En semester študija v tujini se še prehitro zaključi zaradi drugačnega študija kot v Sloveniji, izletov in različnih prireditev, ki jih organizira študentska organizacija. V pol leta pridobiš novo znanje, izkušnje, nova poznanstva iz gostiteljske države in poznanstva iz drugih držav, od koder so študenti in seveda nepozabne spomine.

Petra Marko

ERASMUS ŠTUDENT NA FAKULTETI ZA KMETIJSTVO IN BIOSISTEMSKO VEDE

Firstly, it was an honor for me to join the Faculty of Agriculture and Life Sciences of the University of Maribor, Slovenia.

I had an amazing experience studying at Maribor University. My home university gave me an opportunity to travel abroad to learn something new and honestly, I did gain a lot of things through this opportunity. But unfortunately, due to the pandemic, as you know, everything is online, so I was a bit confused and exhausted at the beginning, but I didn't give up. I tried to enjoy every single moment as much as I could due to the hard times we are going through.

Initially, I did not have any options like other students when choosing university because the agreement my university has only allows us to visit the Faculty of Agriculture and Life Sciences. When I learned of the opening for scholarships, especially the University of Maribor, I immediately prepared my papers and my file to apply, because it was a passion from the first academic year at my university to study abroad. I also searched for the university and the Faculty to find out the additional information and discovered that it is one of the best colleges in the University of

Maribor and everything developed and modern in agricultural programs. And that the University of Maribor is one of the top 1000 universities in the world, and the largest and most famous scholars have graduated from them. On the other hand, when I was accepted for the scholarship, I increased my enthusiasm more and more to study at a prestigious university such as the University of Maribor. Besides, I learned from my professors that the site of the Faculty of Agriculture is the best location in all Faculties. In fact, when I visited the Faculty for the first time, I was surprised by the location and architecture of the college. Indeed, it is the best place in the city to build a campus to help its students calm, relax and work in harmony with nature. However, I was hoping that the study was natural and practical, and I was very happy at the beginning of the second term. I was pleased to go to university and I acquired new, more effective, and positive communication skills with regular and international students like me. Therefore, the study was enjoyable because the professors contributed positively to interact with us to break the barrier of remote communication, which motivated me to pursue a second opportunity to study at Maribor University for the second semester, and it was not only at this point, but I aspired to become more than a regular student at the University of Maribor and this honors me to be a student in one of the oldest and prestigious universities in Europe.

This scholarship helped me to improve my skills, providing me with scientific knowledge, acquiring new skills for communication. It also played a role in improving my language and speaking skills. and I also acquired new cultures from the foreign students I met, who are of different nationalities.

Now I'm more capable of communication, and also, I have become more responsible for my work. It was an opportunity for me to see new teaching techniques, a new culture, and also to explore more. Such an experience was helpful in shaping my personality and professional traits. I am glad to study in a developed country like Slovenia. It also has a lot of forests which give an abundance of plants that make an ideal environment for studying.

ALI SI VEDELA? Kmetijske površine

Kar 38 % svetovnih kmetijskih površin je zaradi kemičnega onesnaževanja in posledic uporabe lahkotopnih sintetičnih gnojil nerodovitnih. Nekoč so bile!

ERASMUS IZMENJAVA NA NORVEŠKEM

V študijskem letu 2018/2019 sem odšla na izmenjavo na Norveško. Praktično usposabljanje sem opravljala na Norwegian University of Life Sciences, v skupini – Ethology and Animal Environment Group, ki je del katedre za znanosti o rejah živali in akvakulture. Univerza se nahaja v občini Ås, ki je približno 35 km južno od Osla, v regiji Folle in je del okrožja Akershus. Ås obsega 101,3 km², zanj pa je značilna odprta kulturna krajina, kjer prevladuje kmetijstvo.

Izmenjava je bila spontana odločitev. Zanj sem se odločila na podlagi vsebine in obsega praktičnega usposabljanja, ki je bilo tesno povezano z mojim interesom in je hkrati dopolnjevalo moje že pridobljeno znanje na matični fakulteti. Ker imam rada izzive, se nisem dosti obotavljala. Čez dva dni sem poiskala razpis in prijave, ter pričela z urejanjem vse potrebne dokumentacije. Dodaten razlog, na podlagi katerega sem se odločila za prijavo, je bila Skandinavija, ki je še nisem nikoli obiskala. Ta me je pritegnila zaradi kulturnega in zgodovinskega bogastva, ki se zelo razlikuje od preostalega dela sveta.

Sama sem živela v hiši, ki je bila od univerze oddaljena 4,3 km. Posledično je bila tudi najemnina nižja (400€). Mislim, da lahko vsak študent, ki zraven obveznosti dela tudi preko študentskega servisa (pred izmenjavo) in si zna porazdeliti stroške, zasluži dovolj, da mu ob pomoči finančne dotacije ostane za preživetje tudi na izmenjavi. Študentski domovi so naselje lesenih hišk, ki so razdeljene po sobah. Vse hiške imajo skupno ali zasebno kopalnico in kuhinjo, skupne prostore, lastno ali skupinsko sobo in dostop do interneta (wifi). V hiši sem živela s tremi sstanovalkami in dvema psoma. Mislim, da so ljudje, s katerimi živiš, lahko velik vpliv na izkušnjo z izmenjavo. Če ne maraš izzivov, novih ljudi, se zelo težko prilagodiš na skupno življenje, je za tebe verjetno boljša opcija študentski dom s privatno sobo. Sama sem imela veliko srečo, saj smo se zelo dobro razumeli in smo skupaj raziskovali pokrajino Norveške.

Kot sem že omenila v uvodnem delu, je bilo moje delo povezano z etologijo. Delala sem z manjšo skupino ljudi. Njihov princip je predvsem tvoje lastno delo in samoiniciativa. V primeru nejasnosti, ti bodo na pobudo tvojih vprašanj z veseljem pomagali. So skupina strokovnjakov na različnih področjih in o različnih živalskih vrstah. Kar sem takoj opazila, je bilo to, da med nami ne delajo razlik. Vsak se pogovarja s vsemi, naziv ni pomembnem. To je ključen faktor pri tvojem delu, saj lahko tako delaš učinkoviteje, se ne podcenjuješ in si posledično dodatna gonilna sila skupine. Prav tako sem bila presenečena nad širokim spektrom dostopa do raznih člankov, literature in ostalih publikacij. Vse katedre delajo na izredno velikih in zanimivih raziskovalnih projektih.

V času predavanj je vsaka sredo študentska sredo. Študentska skupnost v Åsu (Studentsamfunnet i Ås) pripravlja tematske »čage«, ki so vedno zelo dobro obiskovane. Zraven zabave organizirajo tudi ostale dogodke, ki se odvijajo skoraj vsak dan, tako da kot študent NMBU skoraj nimaš možnosti, da ne bi imel kaj početi.

Prvi vtis, ki ga dobiš ob obisku Norveške, je ta, da Norvežani nikakor niso ljudje, ki bi pristopili do tebe in pričeli pogovor. So zelo zaprti in neradi komunicirajo z neznanci. V zimskem času je včasih vrhunec medsebojne komunikacije, da sosed pozdravi soseda. Dobra stvar je ta, da skoraj vsi govorijo angleški jezik, zato se lažje znajdeš v novem okolju. V času, ki sem ga preživela na izmenjavi, sem se privadila na novo podnebje. Kot sami pravijo: "There's no such thing as bad weather in Norway, only bad clothes" (Slabo vreme na Norveškem ne obstaja, le slaba oblačila.). Kar hitro se navadiš, da je kolo prevozno sredstvo v vseh vremenskih razmerah.

Zjutraj se ne obotavljaš, kakšno je vreme – ne glede na to, ali je brez oblačka, sneži ali pa lije kot iz škafe.

V času izmenjave sem izkoristila vikende in veliko potovala, praktično sem videla skoraj vse predele države. Če imaš enako željo kot jaz in si v prostem času želiš veliko potovati za čim manj denarja, si zapiši kodo »UNDER26«, ki ti omogoča cenejše javne prevoze, letalske karte in nekatere vstopnine.

Polnočnega sonca, polarne noči, severnega sija, druženja z jeleni, dog-sleddinga, husky experience in najboljše morske hrane pač ne moreš doživeti nikjer drugje.

Izmenjava je bila vsekakor prava odločitev, saj mi bo omogočila nadgradnjo že pridobljenega znanja, prenos znanj v druge kroge, obenem pa mi bo pripomogla k nadaljnjem študiju. Videla sem ogromno novih stvari in kar je zraven pridobljenega znanja najbolj pomembno: izkoristila sem vsak trenutek, se prepuстила in doživela izkušnjo, ki bi jo moral vsak študent vsaj enkrat v življenju.

ALI SI VEDELA?

Na Zemlji vsako minuto izumre ena lokalna, tradicionalna pasma.

Industrijsko kmetijstvo se je razvilo za potrošnike, ki iščejo izdelke z nižjo ceno.

A photograph of a Highland cow with long, shaggy brown fur and long, curved horns, grazing on dry grass in a field. The scene is captured at sunset, with a warm, golden light illuminating the cow and the background. The cow is positioned in the lower half of the frame, facing right.

ZABAVNI

KOTIČEK

Vitaminologija 56

Ponudba tržnice 58

Malo za šalo.....60

Literatni kotiček 62

Ali ste vedeli 64

Križanka 66

6

VITAMINOLOGIJA

KROG ZDRAVIH IN OKUSNIH PRIDELKOV NAŠIH ŠTUDENTOV

PIŠČANČJE LIZIKE Z MEDENO MARINADO

SESTAVINE ZA PRIPRAVO

- 6 piščančjih bedrc s kožo ali brez
- 2 stroka česna
- ½ čajne žličke začimbe Chili con Carne
- 1 čajna žlička soli
- 2 jušni žlici olivnega olja
- 1 jušna žlica cvetličnega medu (za bolj aromatični okus gozdni med)
- 3 jušne žlice limoninega soka

POSTOPEK PRIPRAVE

Piščančje lizike začnemo pripravljati tako, da šestim piščančjim bedrcem odstranimo kožo. Pri kosti zarežemo okrog in okrog in potegnemo kožo čez. Bedrcem odstranimo hrustanec in očistimo kost, tako da meso in žilice potisnemo na konec. Če si predstavljamo moramo na koncu dobiti podobo lizike. Ko so piščančje lizike pripravljene, se lotimo marinade. V kozico stisnemo dva stroka česna, primešamo sol, Chilli con Carne, med, olivno olje in limonin sok. Kolikšno sestavin za marinado lahko po potrebi dodajamo. Lizike naložimo v primeren pekač ter nanj s čopičem nanesemo marinado. Pekač damo v že prej ogreto pečico na 200 stopinj Celzija in jih pečemo približno 40 minut. Čas peke je odvisen od velikosti in debeline beder. Piščančje lizike lahko postrežemo z prilogo ali brez, zraven pa se prileže kozarec dobrega vina. Če želiš res odlično marinado uporabi med čelablarstva Glazer.

SOKOVI IZ DOMAČEGA SADJA

Najboljše kombinacije svežih sokov iz domačega sadja in zelenjave.

- Zelenko: listnati ohrovt + hruške
- Rdečko: rdeča pesa + korenje + jabolka + hruške
- Oranžko: korenje + jabolka + hruške

Sokovi, ki si jih pripravimo v sokovniku vsebujejo veliko vitaminov, rudnin, antioksidantov in drugih bioaktivnih sestavin, vključno z encimi. Ti so ponavadi uničeni pri pasterizaciji, saj encime in toplotno občutljive vitamine zaradi visoke temperature uniči. Rumeni muškat, renski rizling, sauvignon, muškat ottonel.

JOGURTOVO PECIVO Z JABOLKAMI

SESTAVINE ZA PRIPRAVO

- 1 jogurt
- 3 jogurti lončki mehke moke
- 1 jogurtov lonček sladkorja
- 1 jogurtov lonček olivnega olja
- 2 jajci
- 1 pecilni prašek
- 1 vanilin sladkor
- 2 veliki jabolki

POSTOPEK PRIPRAVE

Jabolka operemo in olupimo, ter jih naribamo in dobro ožamemo. V kozico stremo dve jajci in dodamo sladkor ter vanilin sladkor. Z mešalnikom vse skupaj premešamo do penjenja. Nato dodamo jogurt, moko, olje, pecilni prašek in jabolka. Vse skupaj dodobra premešamo. Nato damo maso v okrogel pekač, lahko tudi v model za peko tort. Biskvit najprej pečemo 20 minut na 200 stopinjah Celzija, nato pa še 20 minut na 180 stopinjah Celzija.

Da bo sladica zares odlična uporabi sočna jabolka s kmetije Marko.

PONUDBA TRŽNICE

58

KMETIJA FRANGEŽ

Tjaša 041/840 – 928

Brezula 42, 2327 Rače

Paprika, kumarice, mešana solata, bezgov sirup, sirup citronske melise, salame, prekajene klobase, prekajeno meso, zaseka, mesna zaseka, ocvirki, svinjska mast, tlačenska.

ČUNKODAR

Urban 040/497 – 482

Zgornje Laže 8, 3215 Loče

Svinjska mast, ocvirki, mesni namaz, suha bunka, suha salama, suha klobasa, sveže meso po naročilu.

ČEBELARSTVO GLAZER

Karin 030/687 – 077

Trčova 149, 2229 Malečnik

cvetlični, gozdni, gozdni – lipa, kostanjev med

KMETIJA MARKO

Petra 051 / 419 - 131

Metava 65, 2229 Malečnik

KMETIJA HELER

Jan 040/295 – 484

Dupleška cesta 250, 2000 Maribor

Krompir (5 ali 10 kg), korenje 5 ali 10 kg, bučno olje in sončnično olje.

PIVOVARNA OLD FRANZ BREWERY

Tadej 040/852-181

Prvomajski trg 22, 2319 Poljčane

Ipa, Pale Ale

59

Na travniku so sušili seno.
Fantu se ni ljubilo obračati sena.

Oče mu jezno reče: »Nisi vreden, da sonce sije po tebi.«

Fant odvrne: »Prav! Grem pa v senco.«

HAHAHA!

Kmet leži v gozdu na ležalniku poleg drv.
Mimo pride sosed in ga začudeno vpraša: »Si že gotov s sečnjo?«
»Ja,« pravi kmet sosеду, »danes je strela treščila v gozd, podrla drevesa in jih nasekala na male kose.«
»In kaj sedaj počneš? Počivaš?«
»Ne, čakam da bo potres stresel krompir iz zemlje.«

Kmet pelje kravo po ozki brvi čez potok.

Na drugi strani ga pričaka policaj in reče: »Gospod, niste vedeli, da je tu dovoljen prehod samo za pešce?«

Kmet odvrne: »Gospod policaj, svetujem vam, da bolj natančno pogledate mojo kravo. Tako boste kmalu ugotovili, da je tudi ona pešec in ne kolesarka!«

»Je s tvojo kravo Lisko kaj narobe?
Vsak dan je bolj suha!«

»Nič ni narobe. Le miss pašnikov bi rada postala pa se je odločila, da bo hujšala.«

Globoko v meni
raste
vrt
poln
pomladi
in razbitega
sonca
globoko v meni
rasteš
ti.

KARANTENA, DAN 123

Menjal se je letni čas,
narediva gredico.
Posadiva vse najboljše,
da bo za na pico.
Kdo je ta, ki pravi,
da to ne gre prek' videoklica?
Zrahljajva zemljo in ob vinu
povejva še dva vica.
Počakajva na proste meje
in sprazniva trto vinsko.
Ko bo sneg in prazne veje,
pa spečeva družinsko.

Karin Jureš

NOVA POMLAD

Čivkanje vrabcev
in hladna sapa vetra.
Zaprte so oči.

Cvetje je odpadlo,
a že mlado poganja
za novo pomlad.

Vdih svežine
in vonj belega zvončka
spremlja toplina.

Pozelenel most
preganjajo mušice.
Greje jih sonce.

Trenutek miru
predan je žuborečem
toku bistrice.

Listje bonsaja
upira se vetriču
hladne pomladi.

Strele z oblakov
zastrmijo v javor.
Grom naglo udari.

Krvavi lesket
utripajoče lune
razgalja polnoč.

Združene zvezde
dražijo Oriona.
A tiha je noč.
Vse je le delec
ravnovesja vesolja.
Še najmlajši cvet.

Denis Režonja

ALI STE VEDELI?!

ALI SI VEDEL_A? Virusi so lahko koristni.

Okužujejo praktično vsa živa bitja, tudi rastline. Kljub temu da nekateri popolnoma uničijo pridelek in povzročijo tudi propad rastline, virusi niso samo škodljivi, saj okužijo škodljivce rastlin in zmanjšajo njihovo razmnoževanje ali pa njihov razvoj celo popolnoma uničijo.

ALI POZNAŠ? Poznaš fitoftere?

To so plesni rodu fitoftora (Phytophthora). Njihovo ime zelo dobro ponazarja uničujoč življenjski slog organizmov. Fitoftere ne spadajo med plesni in ne med glive. Njihove lastnosti se možno razlikujejo. Večina povzroča gnitje korenin, gomoljev, stebel in odmiranje sadik. Pojavljajo se tudi na nadzemnem delu rastlin, kjer prizadenejo liste, poganjke in plodove. Slednji se posušijo ali zgnijejo.

ALI VEŠ? Gozdovi

Ali veš, da v gozdovih živi približno 80 % svetovne kopenske biotske raznolikosti?

ALI SI VEDEL_A? Rastline in fotosinteza

Rastlina v procesu fotosinteze izdeluje sladkorje, ki jih potrebuje za rast, vendar ji sladkor, ki je produkt fotosinteze, daje le ogljikove hidrate, medtem ko rastlina za rast potrebuje tudi dušik, fosfor in ostala hranila. Od kod jih torej dobi? Iz tal.

ALI SI VEDEL_A? Kmetovanje

V Sloveniji vsak dan s kmetovanjem preneha kar sedem kmetij?

ALI SI VEDEL_A? Kmetijske površine

Kar 38 % svetovnih kmetijskih površin je zaradi kemičnega onesnaževanja in posledic uporabe lahkotopnih sintetičnih gnojil nerodovitnih. Nekoč so bile!

ALI STE VEDELI?!

ALI SI VEDEL_A? V Franciji ...

obstaja posebno društvo za ohranjanje manjšega kmetijstva. Prizadevajo si za prodajo neposredno od kmeta do potrošnika. Njihovo društvo šteje več ko 1000 članov, potrošnja in pridelava pa sta vezani na letne čase. Potrošnik je tedensko pripravljen za ekološko košarico odšteti tudi 25 evrov. Društvo prideluje veliko starih sort, ki jih na trgovskih policah ne najdemo.

ALI SI VEDEL_A?

Ljudje, ki se ukvarjajo s kmetovanjem na manjših ali srednje velikih kmetijah, so prisiljeni, da zaradi vsakomesečnega dvigovanja dohodka zapustijo podeželje oz. si najdejo dodaten vir zaslužka, s čimer se povečuje svetovna lakota in revščina.

ALI SI VEDEL_A?

Ameriška organizacija za prehrano (FAO) je prišla do sklepa, da lahko z ekološkim kmetijstvom nahranimo kar 6 milijard ljudi.

ALI SI VEDEL_A?

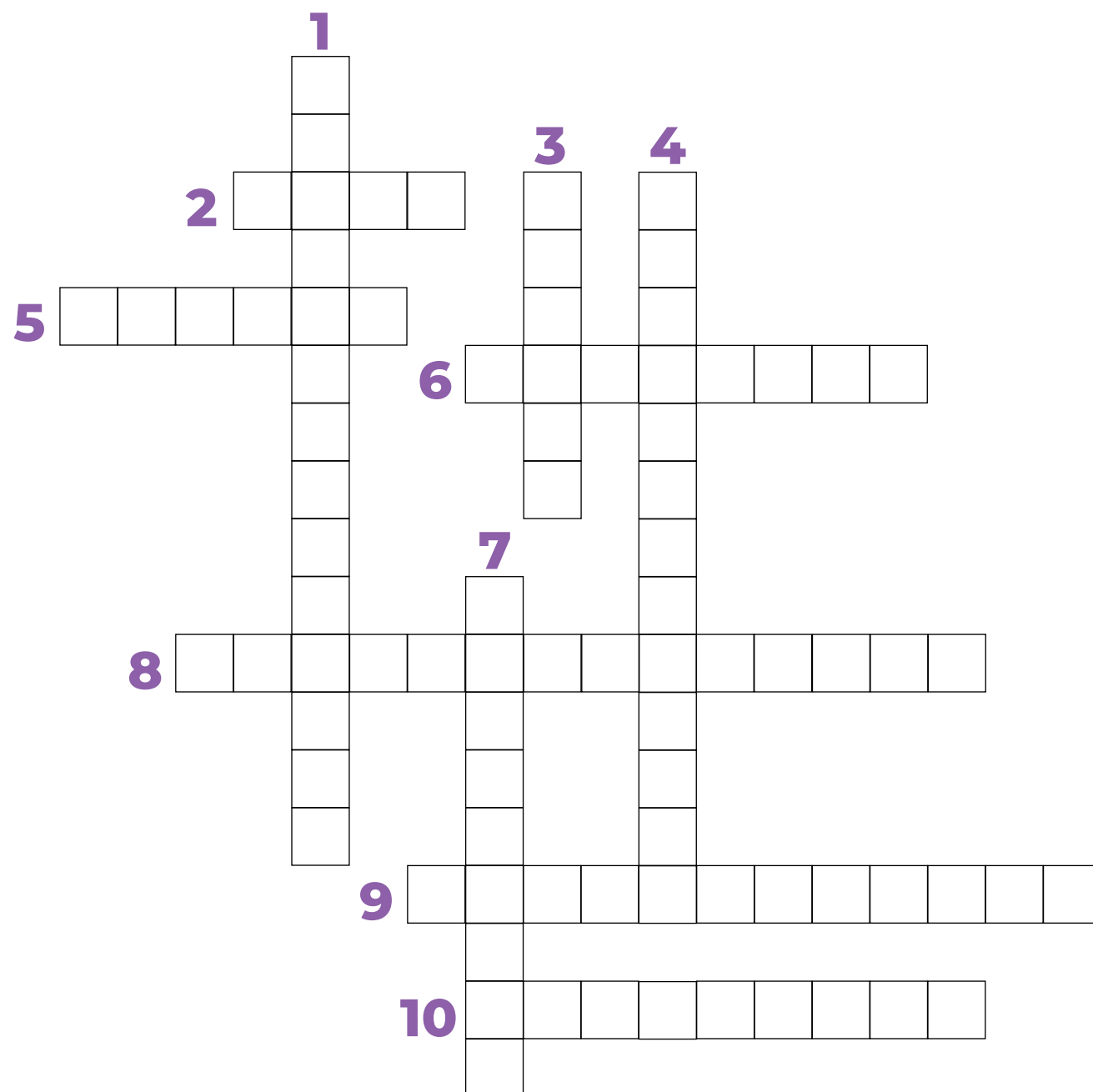
Na Zemlji vsako minuto izumre ena lokalna, tradicionalna pasma. Industrijsko kmetijstvo se je razvilo za potrošnike, ki iščejo izdelke z nižjo ceno.

VEDEL_A SEM/ NISEM VEDEL_A?

Če bi se v New Yorku polovica pustih zemljišč uporabila za urbano kmetijstvo, bi lahko pridelali svežo zelenjavo za 150 tisoč ljudi

VEDEL_A SEM/ NISEM VEDEL_A?

Da, je komercialna pridelava na strehi velikokrat povezana z visokimi začetnimi stroški. Po študijah je taka pridelava kar 2,8 krat dražja od pridelave v klasičnem rastlinjaku postavljenem na njivi.

VODORAVNO

2. Prekriva skoraj 60 % Slovenije.
5. Rimski bog vinske trte, trgatev, vinarstva.
6. Del zemeljskega površja, ki se vidi s točke opazovanja.
8. Latinski izraz, ki pomeni "vse drugo je nespremenjeno".
9. načrtovan sistem, ki poskuša ustvariti trajnostni življenjski prostor s posnemanjem vzorcev iz narave.
10. Škotski izumitelj, inženir, kemik.

NAVPIČNO

1. Biotska raznovrstnost.
3. Naselje v občini Hoče.
4. Največja pašna planina v našem visokogorju.
7. Ne za šolo, za _____ se učimo.

1. NAGRADA: Izdelki kmetije Frangež

2. NAGRADA: 2x karta za ogled Učnega poligona Dole

3. NAGRADA: 2x karta za ogled Botaničnega vrta Univerze v Mariboru

Rešitve križanke s svojimi podatki pošljite na naslednji naslov:
agriacta2021@gmail.com

